

Kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt in 2006

Inhoudstafel

1. Inleiding : Op weg naar herstel?	02
2. Incasso's	05
3. Financiële opbrengsten en beleggingen	07
3.1 Analyse van de beleggingen	
3.2 Financiële opbrengsten en rendement van de beleggingen	
4. Commissielonen en kosten	10
4.1. Beheers- en administratiekosten	
4.2. Commissielonen	
4.3. Totaal van de kosten en commissielonen	
5. Rendabiliteit en "Financial Dependency Ratio" (FDR)	12
5.1. Synthese van de resultatenrekeningen	
5.1.1. Technische niet-leven	
5.1.2. Technische leven	
5.2. Spreiding van de boekhoudkundige resultaten	
5.3. Eigen vermogen en rendabiliteit	
5.4. Financial Dependency Ratio en aan de technische voorzieningen toegerekende opbrengsten	
5.4.1. Ontwikkeling van de FDR	
6. Solvabiliteit	17
6.1. Solvabiliteitsmarges niet-leven	
6.2. Solvabiliteitsmarges leven	
6.3. Weerstandstests	
7. Ontwikkeling van de belangrijkste resultaten	20
7.1. Levensverzekering	
7.1.1. Leven individueel met gewaarborgde rentevoet (tak 21)	
7.1.2. Leven Groep met gewaarborgde rentevoet (tak 21)	
7.2. Niet-leven verzekeringen	
7.2.1. Arbeidsongevallen (Wet van 1971): daling kosten en opbrengsten	
7.2.2. BOAR: goede resultaten bevestigd	
8. Analyse van de belangrijkste BOAR-takken	25

1. Inleiding

Op weg naar herstel?

Premievolume onder druk

De voorspelling van Assuralia in zijn laatste jaarverslag is uitgekomen: het premie-inkomen van de Belgische verzekering lag in 2006 net iets onder de dertig miljard euro, wat neerkomt op een achteruitgang met 12% tegenover 2005. De groei van de sector is dus abrupt tot staan gekomen. Eind 2006 maakten de premies 9,5% van het bruto binnenlands product (BBP) uit: dat is exact het peil dat ze ook al in 2003 haalden. De goede resultaten van 2004 en 2005 zijn daarmee in één klap uitgewist.

Hoe komt dat? De aankondiging van een heffing van 1,1% op de premies voor de individuele levensverzekering is bij de spaarder zo slecht overgekomen dat het volume in die tak met meer dan een vijfde gezakt is. Het verlies bedraagt zelfs meer dan een derde voor de aan beleggingsfondsen gekoppelde contracten (zaken die onder "tak 23" vallen). Aangezien de levensverzekering, met een volume van twintig miljard euro, twee derde van de Belgische markt uitmaakt, hebben we het dus over een daling van de omzet met meer dan vier miljard...

Hoe is de situatie in de schadeverzekeringen (auto, brand, andere schade)? Hier hebben we te maken met een vrij verzadigde markt en een redelijk gunstige conjunctuur (schadelast onder controle, geen grote rampen, een zekere versoepeling van de herverzekeringsvoorwaarden, toenevende concurrentie ...). Om die redenen gaan deze activiteiten er in 2006 met een vrij bescheiden 3,9% op vooruit. Deze groei slaat op een totaal volume van tien miljard euro of ongeveer een derde van de verzekeringsactiviteit in België.

Prettig voor de klant...

De stemming bij verzekeraars mocht eind 2006 dan wel in mineur zijn, de verzekerden kwamen er allerm minst bekaaid van af. De concurrentie op de markt is hevig, wat zich vertaalt in een daling van de gemiddelde premie in de BA-autoverzekering (-1,2%, tot 303 euro zonder taksen), alsook in een hogere winstdeling in de levensverzekering. Die winstdeelnames stijgen van 4,6 miljard euro in 2005 tot 8 miljard in 2006.

De schatkist wrijft zich natuurlijk in de handen bij de vaststelling dat de in België in de levensverzekering gerealiseerde zaken haar 168 miljoen euro meer opbrengen, waardoor de belastingontvangsten ten laste van de verzekerden in 2006 op 1.776 miljoen euro uitkomen.

... maar matig jaar voor de verzekeraars

Het premievolume is een belangrijke, maar zeker niet de enige indicator van de toestand van de verzekering. De rendabiliteit van de sector wordt ook bepaald door de financiële resultaten en door de kosten en commissielonen.

In de levensverzekering, de belangrijkste activiteit wat betreft het beheer van activa die dienen voor de dekking van de door de verzekeraars aangegane verbintenissen, zakt het niveau van de financiële opbrengsten enigszins in: het daalt tot 5,6% van de gevormde voorzieningen.

De levenbranche ondergaat ook via kosten en commissielonen het effect van de invoering van de taks van 1,1%. Door het afgenomen premie-inkomen heeft het

gewicht van de vaste kosten en de inspanningen om de commerciële machine weer op gang te trekken, een verslechtering van de algemene kostenratio tot gevolg.

De schadeverzekering vertoont een vergelijkbaar beeld aangezien de personeelskosten, die de belangrijkste post van de algemene kosten in de sector uitmaken, sneller stijgen dan het premie-inkomen.

Hoe hebben de verzekeringsondernemingen onrust en concurrentie doorstaan?

In de eerste plaats merken we op dat hun solvabiliteit stabiel blijft, namelijk 3,29 en 2,29 keer de vereiste marge in respectievelijk schade en leven.

Vervolgens bedraagt het nettoresultaat van de sector 2.177 miljoen euro tegenover 2.334 miljoen een jaar eerder. Het resultaat van de winstgevendende ondernemingen gaat er met 100 miljoen euro op achteruit. Het aantal verlieslatende ondernemingen stijgt van vijf tot negen, met een volume van 88 miljoen euro in 2006 tegenover 31 miljoen euro in 2005. Toch hebben we opnieuw te maken met overnames alsook met de komst van nieuwe spelers op de markt, wat ontegensprekelijk een uiting is van het dynamisme van een op concurrentie gerichte markt.

Perspectieven 2007

De cijfers over 2006 behoren voortaan echter tot een recent verleden, en Assuralia kan nu al de tendensen schetsen die het jaar 2007 kenmerken.

Wat het premie-incasso betreft, zou de levensverzekering met gewaarborgde rentevoet opnieuw vooruitgang moeten boeken na de scherpe daling in 2006. Dit relatieve herstel tot

het vroegere peil verloopt wellicht met variaties volgens de verschillende soorten producten: het atypische geval van "tak 26", dat onder andere als troef kan uitspelen dat er geen taks van 1,1% op wordt geheven, toont aan dat het fiscale argument wel degelijk effect sorteert bij het publiek. Deze tak zou de grens van een miljard euro kunnen overschrijden.

Nu een nieuwe regeringsploeg de openbare financiën onder de loep gaat nemen, onderstreept Assuralia dat de levensverzekering geen overmatig gebruik maakt van de fiscale voordelen: slechts 11% van de premies voor individuele levensverzekeringen (langetermijnovereenkomsten, pensioensparen, ...) komt in aanmerking voor aftrek van de betaalde premies van het belastbaar inkomen.

Groei wordt ook verwacht in de brandverzekering, waar de premies niet alleen stijgen door de algemene toepassing van de dekking tegen natuurrampen, maar ook door een toename van de waarde van de verzekerde goederen en de ontwikkeling van de (her)bouwkosten, die het algemene niveau van het indexcijfer van de consumptieprijzen vlot overschrijden. In de jaarrekening 2007 zal met name het voor de stormschaade van januari uitgekeerde bedrag van 200 miljoen voorkomen.

In de autoverzekering, die bij het grote publiek altijd al gevoelig ligt, zou de eerder waargenomen trend moeten aanhouden: stagnatie van het totale premievolume vooral voor de wettelijke aansprakelijkheid, handhaving van de schadelast op een gunstig peil, concurrentiedruk maar toereikende totale rendabiliteit zodat de markt voor iedereen interessant is. Dit bevestigt hoe belangrijk het is die positieve dynamiek te versterken, en door de inspanningen voor een veiliger verkeer voort te zetten.

Onze wegen worden steeds drukker en de verzekeraars zouden meteen het effect van een hogere schadefrequentie voelen, te beginnen met de dekking "materiële schade", die maar net in evenwicht is (al geeft de daling van het aantal diefstallen de omniumcontracten gelukkig wat meer zuurstof).

Het is nog te vroeg om voorspellingen te doen over de ontwikkeling van de financiële kant van de activiteiten, zij het dan om vast te stellen dat financiële marktvolatiliteit

automatisch neerkomt op volatiliteit van de financiële marktwaarde van de beleggingen van de verzekeraars. Die heeft dan weer een weerslag op de latente meerwaarden, die niet alleen de structurele dalende trend wegens de rentestijging ondergaan, maar ook onderhevig zijn aan stemmingsschommelingen op de markten.

Wauthier Robyns
cia@assuralia.be

Marktaandelen van de 15 grootste groepen in 2006 (in %)

Positie 2006	Winst/ verlies	Groep	Totaal	Niet-leven	Leven
1		Fortis	23,3	16,0	26,5
2	+2	AXA	13,9	16,6	12,7
3		Ethias	13,1	13,2	13,1
4	-2	KBC	12,9	9,2	14,6
5		Dexia	8,0	4,1	9,8
6		ING	5,8	3,5	6,7
7		AGF	3,1	3,5	2,9
8		Winterthur	2,9	6,5	1,4
9		P&V	1,9	3,8	1,1
10	+4	Ergo	1,8	3,6	0,9
11	-1	Generali	1,6	2,0	1,5
12	+1	Swiss Life	1,6	0,6	2,0
13	-1	Mercator	1,6	3,7	0,6
14	+1	Delta Lloyd	1,2	0,0	1,7
15	+1	Federale	1,0	2,0	0,5
		TOP 15	93,6	88,3	96,0

2. Incasso's

	Incasso's (In miljoenen euro)		Nominale groei (%)	
	2005	2006	2004/2005	2005/2006
BELGIË*				
1. ONGEVALLen, BEHALVE AO	383	387	-2,5%	1,1%
2. ARBEIDSONGEVALLen (AO)	1.059	1.083	3%	2,3%
▶ Wet van 71	944	968	3%	2,5%
▶ Wet van 67	115	115	3,6%	0,6%
3. ZIEKTE	856	935	10,9%	9,3%
4. MOTORRIJTUIGEN	2.983	3.034	1,6%	1,7%
▶ Voertuigcasco	1.020	1.065	2,6%	4,4%
▶ BA-motorrijtuigen	1.962	1.969	1,2%	0,3%
5. BRAND	1.860	1.989	2,9%	6,9%
▶ Woningen	1.076	1.178	4,7%	9,5%
▶ Andere eenvoudige risico's	379	401	4,6%	5,6%
▶ Speciale risico's	404	410	-3,9%	1,4%
6. ALGEMENE BA	678	718	4,4%	6,0%
7. ANDERE BOAR	993	1.008	4,7%	1,4%
▶ Transport	233	244	1,4%	4,6%
▶ Krediet/Borgtocht	171	184	9,8%	7,4%
▶ Diverse geldelijke verliezen	166	143	6,1%	-13,6%
▶ Rechtsbijstand	286	297	3,9%	3,9%
▶ Hulpverlening	137	139	5,3%	1,3%
TOTAAL NIET-LEVEN	8.811	9.154	3,2%	3,9%
8. LEVEN INDIVIDUEEL				
▶ Gewaarborgde rente (tak 21)	14.490	12.019	11,3%	-17,1%
▶ Beleggingsfondsen (tak 23)	6.331	3.974	127,5%	-37,2%
▶ Kapitalisatieverrichting (tak 26)	328	741	519,0%	125,9%
TOTAAL LEVEN INDIVIDUEEL	21.149	16.734	33,3%	-20,9%
9. LEVEN GROEP				
▶ Gewaarborgde rente (tak 21)	3.935	3.790	0,6%	-3,7%
▶ Beleggingsfondsen (tak 23)	106	119	12,4%	12,3%
TOTAAL LEVEN GROEP	4.041	3.908	0,9%	-3,3%
TOTAAL LEVEN	25.190	20.643	26,8%	-18,1%
TOTAAL NIET-LEVEN EN LEVEN	34.001	29.796	20,4%	-12,4%
EUROPESE UNIE**				
TOTAAL NIET-LEVEN	353	381	3,5%	7,9%
TOTAAL LEVEN	588	627	12,0%	6,6%
TOTAAL NIET-LEVEN EN LEVEN	941	1.008	8,7%	7,1%

* Bedragen op basis van een gemeenschappelijke steekproef voor 2005 en 2006. De cijfers voor 2005 kunnen daardoor enigszins afwijken van die uit de vorige studie.

** 25 lidstaten – 2006: voorlopige cijfers van het CEA in miljarden euro

Methodologie

De incasso-enquête heeft alleen betrekking op de rechtstreekse verzekeringsverrichtingen in België. De rechtstreekse verzekering in het buitenland en de aangenomen herverzekering zijn dus niet in aanmerking genomen. De enquête is uitgevoerd op basis van een gemeenschappelijke steekproef voor de jaren 2005 en 2006, die voor vrijwel de hele Belgische verzekeringsmarkt representatief is, met inbegrip van de niet bij Assuralia aangesloten ondernemingen en de Belgische bijkantoren van in de Europese Gemeenschap gevestigde bedrijven die niet door de CBFA worden gecontroleerd. De verrichtingen die in ons land via vrije dienstverrichting worden gesloten vanuit een ander land van de Europese Economische Ruimte, zijn echter niet in de enquête opgenomen.

In leven onderbreekt taks 1,1 % groei en penetratiegraad

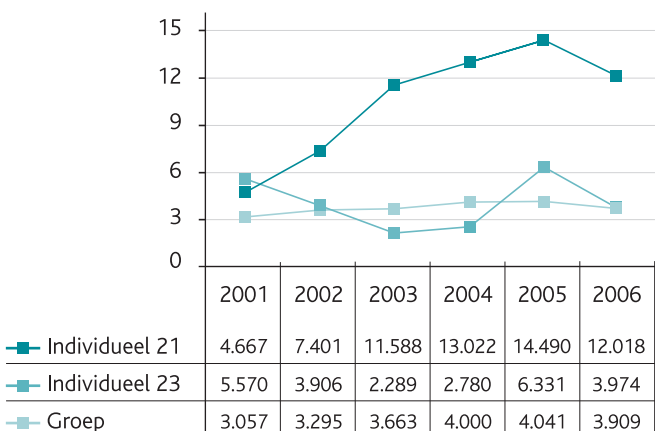
De cijfers voor 2006 wijzen op een nominale daling van het totale volume van de rechtstreekse verzekeringsverrichtingen in België met 12,4%, tegenover een stijging met 20,4% in 2005. Het totale premie-incasso valt daarmee terug tot 29,8 miljard euro, tegenover 34 miljard een jaar voordien. Deze afname komt in de eerste plaats op het conto van de levensverzekeringsverrichtingen, die met 18,1% achteruitgaan, nadat ze nog met 26,8% waren gestegen in 2005. De verrichtingen Niet-leven stijgen met 3,9%, tegenover 3,2% het jaar voordien.

De penetratiegraad van de verzekering in de Belgische economie, dit is de verhouding tussen het totale premie-inkomen en het BBP, is, na een groei van 1,6 procentpunt in 2005, met 1,9 procentpunt afgenomen van 11,4% in 2005 tot 9,5% in 2006. Die daling is toe te schrijven aan de inkrimping van het incassovolume voor individuele levensverzekeringen, die zelf het gevolg is van de invoering van de premietaks van 1,1%.

Dat de penetratiegraad van de niet-levensverzekering over een lange periode stagneert – 2,9% in 2006, het niveau van 2000 – duidt op de verzadiging van de schadeverzekeringsmarkt en de stevige concurrentie die deze verrichtingen kenmerkt. Alleen in 2002 en 2003 kwam de penetratiegraad boven de 3% uit, onder impuls van tariefaanpassingen in een periode van beperkte economische groei.

De negatieve ontwikkeling van het totale premie-incasso in België in 2006 steekt schril af tegen de groei met zo'n 7,1% van het premie-incasso op het niveau van de Europese Unie. Dat verschil is uitsluitend toe te schrijven aan de Belgische levensverzekeringsmarkt, die een daling noteert van 18,1%, terwijl er op Europees niveau een stijging is van 6,6%. De gemiddelde groei van de schadeverzekeringsactiviteiten in de 25 landen van de Europese Unie in 2006 bedraagt 7,9%, wat ook beter is dan de beperkte 3,9% die voor België genoteerd wordt.

Incasso's leven (in miljoenen euro)

3. Financiële opbrengsten en beleggingen

Methodologie

Voor het onderzoek van de balansen en de resultaten van de ondernemingen baseert Assuralia zich op de verichtingen van de aan het toezicht van de CBFA onderworpen ondernemingen (ondernemingen naar Belgisch recht en Belgische bijkantoren van ondernemingen die buiten de EER gevestigd zijn).

Belgische bijkantoren van verzekeraars uit andere landen van de Europese Unie zijn dus niet in de studie opgenomen. Aangezien de "professionele" herverzekeraars (die met andere woorden uitsluitend de aangenomen herverzekering beoefenen) nog niet onderworpen zijn aan het CBFA-toezicht, wordt met hun activiteiten geen rekening gehouden.

In het geheel van de verrichtingen (leven en schade) zijn opgenomen: de directe verzekeringsverrichtingen in België en het buitenland, alsook enkele aangenomen herverzekeringsverrichtingen.

3.1 Analyse van de beleggingen

De waardering tegen marktwaarde van alle beleggingen zonder tak 23 geeft voor eind 2006 een volume van 167,6 miljard euro. Hun boekwaarde vertegenwoordigt 156,1 miljard euro. De latente meerwaarden bedragen dus 11,4

miljard euro, tegenover 13,8 miljard euro in 2005. Het percentage van de latente meerwaarden daalt zo van 10,1% eind 2005 tot 7,3% eind 2006.

Het gunstige beursklimaat in 2005 en 2006 heeft gezorgd voor een aanzienlijke toename van de latente meerwaarden op aandelen en deelnemingen van de verzekeringsondernemingen, die over het geheel genomen goed zijn voor 7,8 miljard euro, dit is meer dan tweederde van alle latente meerwaarden samen.

De latente meerwaarden op obligaties daarentegen dalen fors. Deze bedragen immers minder dan 2,2 miljard euro eind 2006, tegenover 6,8 miljard eind 2005. Met uitzondering van 2001 is dit het laagste cijfer gedurende de zes laatste jaren. De rentestijging in 2006 verklaart deze sterke daling.

Het profiel van de latente meerwaarden is dus grondig gewijzigd tussen 2004 en 2006. Na de grote "virtuele" meerwaarden op vastrentende effecten en de beperkte meerwaarden op effecten met variabele opbrengst kwamen grote meerwaarden op effecten met variabele opbrengst, die normaal van lange duur zijn, terwijl de latente meerwaarden op obligaties logischerwijs daalden door de stijging van de intrestvoeten en doordat de tijdens het vorige decennium uitgegeven effecten geleidelijk hun vervaldag bereiken.

Beleggingen buiten tak 23 (in miljoenen euro)

Marktwaarde	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Terreinen en gebouwen	3.120	3.507	3.567	3.808	3.599	3.791
Participaties	4.578	6.808	7.096	7.665	9.295	11.612
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	19.725	13.311	13.236	16.021	20.876	24.041
Obligaties en andere vastrentende effecten	55.126	62.536	75.017	94.006	105.293	116.561
Hypothecaire leningen, schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	9.951	10.966	12.395	11.297	11.534	11.575
TOTAAL	92.500	97.128	111.311	132.797	150.597	167.580

Beleggingen tak 23 (in miljoenen euro)

Marktwaaarde	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Terreinen en gebouwen	0	0	0	0	0	0
Participaties	0	0	0	0	3	3
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	12.803	12.755	13.023	13.298	19.421	21.176
Obligaties en andere vastrentende effecten	1.520	2.131	2.625	3.213	4.062	3.834
Hypothecaire leningen, schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	2.085	872	1.636	2.422	1.254	397
TOTAAL	16.408	15.758	17.284	18.933	24.740	25.410

Het relatieve aandeel van de effecten met variabele opbrengst in de portefeuille van de verzekeraars stijgt in 2005 en 2006, nadat het vier jaar onafgebroken is gedaald. Die groei valt te verklaren door de goede beursprestaties van de voorbije drie jaar.

Het relatieve aandeel van vastrentende effecten daalt lichtjes en bedraagt bijna 70% van de totale beleggingen, maar ligt toch nog duidelijk hoger dan het in 2000 genoteerde laagterecord van 58%.

Eind 2006 bedraagt het totaal van de met beleggingsfondsen verbonden beleggingen 25,4 miljard euro, tegenover 24,7 het jaar voordien. Een lichte stijging ondanks de daling van het incasso van deze tak in 2006 in vergelijking met 2005. Het gunstige beursklimaat in 2006 verklaart de positieve ontwikkeling van deze fondsen in tegenstelling tot de negatieve ontwikkeling van het incasso.

3.2. Financiële opbrengsten en rendement van de beleggingen

Het totale rendement van de beleggingen zonder tak 23 daalt van 5,3% in 2005 tot 4,6% in 2006, na een sterke en aanhoudende stijging gedurende drie jaar.

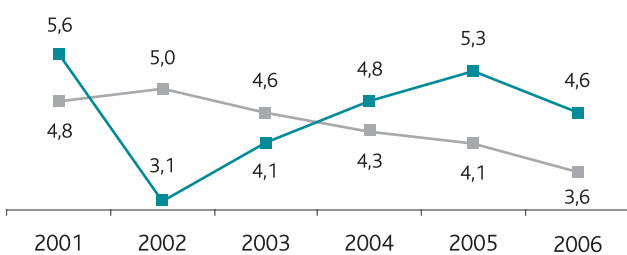
De nettobedragen van de gerealiseerde meer- en minderwaarden en van de waardecorrecties dalen van 3,9 miljard euro in 2005 tot 2,9 miljard in 2006. Het positieve verschil van 1,2 procentpunt in 2005 wordt zo teruggebracht tot 0,5 punt in 2006, dit is een gelijkaardig cijfer met dat van 2004 en ligt in de buurt van het over een langere periode genoteerde gemiddelde cijfer.

De in vergelijking met 2005 voor 2006 genoteerde daling van de rendementen wordt bijna niet weerspiegeld in de

ontwikkeling van de aan de technische voorzieningen toegerekende rendementen. De ondernemingen hebben zo in 2006 aan de technische voorzieningen een gemiddeld rendement toegerekend van 5,3%, tegenover 5,4% in 2005, dat afkomstig is van een beleggingsrendement van 4,6%, terwijl 3,3 % volstond om het technisch-financieel evenwicht te bereiken.

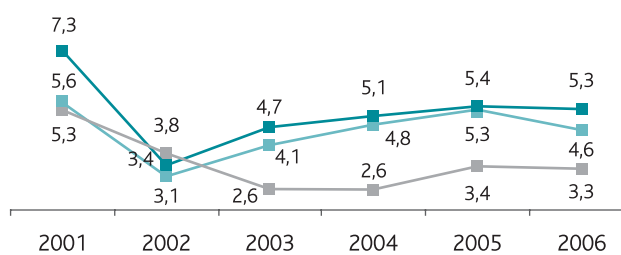
Het blijvende en in 2006 groeiende verschil tussen het gemiddelde beleggingsrendement en het aan de technische voorzieningen toegerekende rendement moet met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden aangezien niet te verwaarlozen verschillen kunnen opduiken tussen de dekkingswaarden van de technische voorzieningen enerzijds, en de beleggingen anderzijds.

Beleggingsrendementen (buiten tak 23) (in %)

- Met meerwaarden en waardecorrecties
- Zonder meerwaarden en waardecorrecties

Rendementen, toerekening en financiële behoeften (buiten tak 23) (in %)

- Financial Dependency Ratio
- Beleggingsrendement
- Toegerekend rendement
- Financial Dependency Ratio

4. Commissielonen en kosten

4.1. Beheers- en administratiekosten

De jaarrekening voorziet in een dubbele uitsplitsing van de algemene kosten, die 3,1 miljard euro bedroegen in 2006,

tegenover 2,9 miljard in 2005. Het aandeel van de personeelskosten binnen het totaal van de algemene kosten blijft stabiel op 57% van het totaal.

Uitsplitsing van de beheers- en administratiekosten in 2006 (in miljoenen euro)

	Technische rekeningen		Niet-technische rekening	Totaal
	Niet-Leven	Leven		
Per bestemming				
Beheerskosten i.v.m. acquisitie	569	292	-	861
Interne schadebeheerskosten	634	73	-	707
Administratiekosten	900	459	-	1.359
Beleggingsbeheerskosten	29	81	45	155
TOTAAL	2.132	904	45	3.081
Per aard				
Personeel	-	-	-	1.757
Andere bedrijfskosten	-	-	-	1.324
TOTAAL	-	-	-	3.081

4.2. Commissielonen

In 2006 bedragen de totale commissielonen voor de tussenpersonen 2.283 miljoen euro, dit is 7,3% van het totale premie-inkomen, een aanzienlijke stijging in vergelijking met 2005. De verslechtering van de commissieloonratio

wordt in hoofdzaak verklaard door de drastische vermindering van het premie-inkomen "leven individueel", gekenmerkt door minder hoge commissieloonpercentages dan in "niet-leven". De commissieloonpercentages zijn eveneens lichtjes gestegen in BOAR-verzekeringen, evenals als in arbeidsongevallen.

Premies en commissielonen (zonder bijkantoren) (in miljoenen euro)

	Verdiende premies		Commissielonen		Verhouding (in%)	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
BOAR *	7.003	7.433	1.092	1.187	15,6	16,0
AO Wet van 71 *	808	966	49	60	6,1	6,2
Leven individueel tak 21*	14.601	12.468	477	589	3,3	4,7
Leven individueel tak 23*	6.300	3.937	122	135	1,9	3,4
Leven groep takken 21/23*	3.923	3.858	54	46	1,4	1,2
Directe zaken in buitenland (Schade)	1.650	1.696	217	203	13,1	12,0
Directe zaken in buitenland (Leven)	376	258	20	16	5,4	6,1
Totaal van de verrichtingen**	35.097	31.115	2.086	2.283	5,9	7,3

* Directe zaken in België in de takken Brand, Ongevallen en Andere Risico's

** Inclusief directe zaken in België en aangenomen herverzekering

4.3. Totaal van de kosten en commissielonen

De kosten- en commissieloonratio's gaan duidelijk omhoog, zowel algemeen als voor de meeste afzonderlijk beschouwde bedrijfstakken.

De forse daling van het premie-inkomen voor individuele

levensverzekeringen in 2006 alleen verklaart de stijging van deze ratio's niet, die, tussen 2002 en 2005 weliswaar serieus verminderd waren, enerzijds door de krachtige groei van de individuele levensverzekeringen in die periode en anderzijds doordat de ondernemingen de in vergelijking met buitenlandse concurrenten te hoge niveaus dienden te beperken.

Ontwikkeling van kosten en commissielonen voor alle activiteiten samen (in% van de verdiende premies)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Commissielonen	8,3	8,3	7,7	7,3	5,9	7,3
Personeelskosten	7,7	7,3	6,2	5,6	4,9	5,6
Andere bedrijfskosten	5,3	5,3	4,4	4,2	3,5	4,3
Commissielonen en algemene kosten	21,3	20,9	18,3	17,1	14,3	17,2

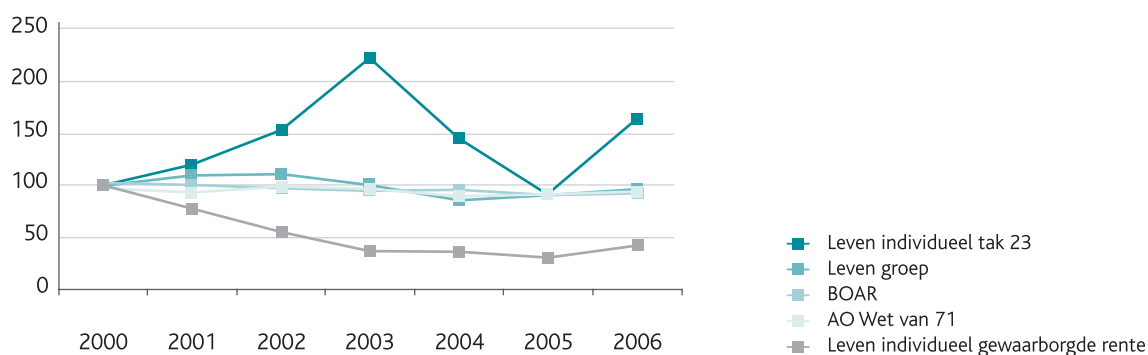
De stijging van het algemene niveau van kosten en commissielonen is het sterkst voor de individuele levensverzekeringen met gewaarborgde rentevoet door de inkrimping van het zakenvolume in 2006.

Deze stijging blijkt ook, maar minder uitgesproken, voor BOAR-verrichtingen en arbeidsongevallenverrichtingen,

ondanks de stijging van het premie-inkomen in deze bedrijfstakken.

Globaal halen de kosten en commissielonen in 2006 opnieuw het niveau van 2004, waarbij de situatie zich naargelang van de bedrijfstak anders ontwikkelt.

Ontwikkeling van het relatieve gewicht van de algemene kosten (2000 = 100)

5. Rendabiliteit en “Financial Dependency Ratio” (FDR)

Methodologie

Voor het onderzoek van de balansen en de resultaten van de ondernemingen baseert Assuralia zich op de verrichtingen van de aan het toezicht van de CBFA onderworpen ondernemingen (ondernemingen naar Belgisch recht en Belgische bijkantoren van ondernemingen die buiten de EER gevestigd zijn).

Belgische bijkantoren van verzekeraars uit andere landen van de Europese Unie zijn dus niet in de studie opgenomen. Aangezien de “professionele” herverzekeraars (die m.a.w. uitsluitend de aangenomen herverzekering beoefenen) nog niet onderworpen zijn aan het CBFA-toezicht, wordt met hun activiteiten geen rekening gehouden.

In het geheel van de verrichtingen (leven en schade) zijn opgenomen: de directe verzekeringsverrichtingen in België en het buitenland, alsook enkele aangenomen herverzekeringsverrichtingen.

5.1. Synthese van de resultatenrekeningen

De resultatenrekening bevat drie bestanddelen: de technische rekeningen niet-leven en leven en de niet-technische rekening. De technische rekeningen omvatten alle technische en financiële bestanddelen die rechtstreeks aan de verzekeringsactiviteit gekoppeld zijn. De niet-technische rekening omvat alle andere bestanddelen, zoals de financiële opbrengsten uit het eigen vermogen, de belastingen op het resultaat of de uitzonderlijke elementen die niet rechtstreeks aan de verzekeringsverrichtingen toe te schrijven zijn.

De technisch-financiële rendabiliteitsratio's, alsook de ratio's op basis van de niet-technische rekening worden, tenzij anders vermeld, uitgedrukt in procent van het totaal van de in niet-leven (of “schade”) en leven verdiende premies. In 2006 bedroegen deze laatste 31,1 miljard euro, tegenover 35,1 miljard in 2005.

5.1.1. Technische niet-leven

De **technische rekening niet-leven** omvat de directe zaken in België (BOAR, alle AO-activiteiten), de directe zaken in het buitenland en de aangenomen herverzekering. In 2006 heeft de onderzochte steekproef betrekking op een volume verdiende premies van 10,5 miljard euro voor het geheel van die verrichtingen, tegenover 9,9 in 2005.

Het netto technisch-financiële saldo bedraagt 1,2 miljard euro, dit is 11,1% van de premies, tegenover 10,7% in 2005 en 10% in 2004. Die goede resultaten vloeien vooral voort uit de beheersing van de schade-premieratio's in de BOAR-takken.

5.1.2. Technische leven

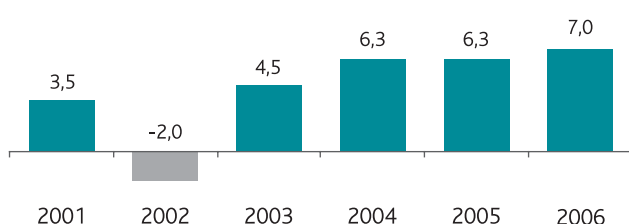
De **technische rekening leven** stemt mutatis mutandis overeen met dezelfde gegevens voor de verrichtingen “leven”, wat neerkomt op 20,6 miljard euro aan premies in 2006, tegenover 25,2 miljard in 2005. Het technisch-financiële saldo noteert een winst van 1 miljard euro, dit is 4,8% van de premies, tegenover 4,6% in 2005 en 3,9% in 2004.

Voor **alle verzekeringsverrichtingen samen** brengen de ondernemingen in 2006 een netto technisch-financiële saldo van 2,2 miljard euro voort, goed voor 7% van de verdiende premies, tegenover 6,3% in 2005 en 2004.

De verbetering van deze ratio in 2006 in vergelijking met 2005 is te danken aan de drastische vermindering van het premie-inkomen “leven individueel” en niet aan een verbetering in absolute cijfers van de rendabiliteit van de verzekeringsverrichtingen.

Netto technisch-financiële saldi: technische saldi die voortvloeien uit de verzekeringsactiviteit (leven en schade), verhoogd met de aan de technische rekeningen toegerekende financiële bestanddelen. Er is geen rekening gehouden met de andere financiële inkomsten die niet aan de verzekeringsactiviteit toe te schrijven zijn.

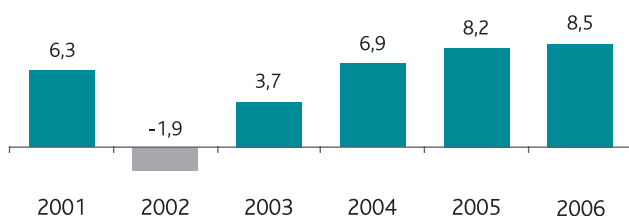
Netto technisch-financiële saldi (in % van de verdiende premies) Geheel van de verrichtingen

5.1.3. Niet-technische rekening

De niet-technische rekening omvat alle andere bestanddelen van de resultatenrekening die niet rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de verzekeringsverrichtingen.

Lopend resultaat (in % van de verdiende premies)

Lopend resultaat: netto technisch-financiële saldi, verhoogd met het saldo van de financiële opbrengsten van de niet-technische rekening en het saldo van de andere terugkerende opbrengsten en kosten die niet aan de verzekeringsactiviteit verbonden zijn.

Te bestemmen resultaat van het boekjaar (in % van de verdiende premies)

Te bestemmen resultaat van het boekjaar: lopend resultaat, verhoogd met het saldo van de niet-recurrente opbrengsten en kosten (uitzonderlijke opbrengsten en kosten, netto belastingen en netto overdrachten van/naar de belastingvrije reserves).

Het lopend resultaat voor 2006 noteert een nettowinst van 2,6 miljard euro, tegenover 2,9 miljard in 2005. In 2006 vertegenwoordigt dit 8,5% van alle premies, tegenover 8,2% in 2005. De sterke prestaties van de beleggingsopbrengsten en de beheersing van schaderatio's en van de technische lasten niet-leven dragen bij tot het behoud van de lopende technisch-financiële resultaten op bevredigend rendabiliteitsniveau.

Het te bestemmen resultaat van het boekjaar vertegenwoordigt een winst van 2,2 miljard euro in 2006, dit is 7% van het premietotaal, tegenover 2,3 miljard in 2005, wat toen 6,7% van de premies uitmaakte.

Het verschil tussen het lopende resultaat en het te bestemmen resultaat is vrijwel uitsluitend toe te schrijven aan de 425 miljoen euro die aan belastingen gestort zijn. Terwijl de uitzonderlijke kosten en overboekingen naar de belastingvrije reserves in 2005 nog rond de 100 miljoen euro lagen, bedroegen die in 2006 slechts 20 miljoen euro.

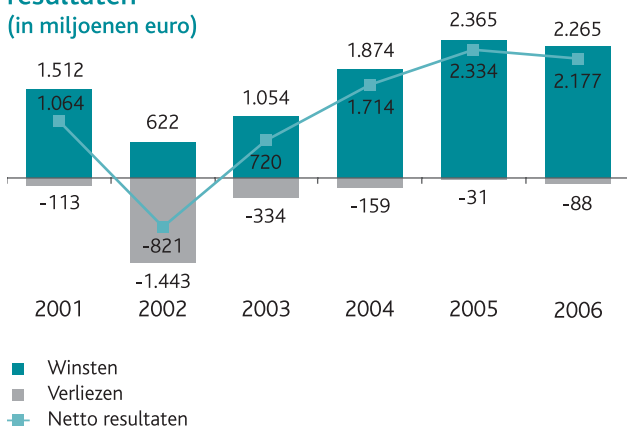
5.2. Spreiding van de boekhoudkundige resultaten

In 2006 bedraagt het nettoresultaat (winst min verlies) 2,2 miljard euro, tegenover 2,3 in 2005. 9 ondernemingen publiceren een boekhoudkundig verlies, voor een bedrag van 88 miljoen euro, tegenover 31 miljoen in 2005, toen toe te schrijven aan 5 ondernemingen.

De meeste ondernemingen publiceren in 2006 een beter boekhoudkundig resultaat dan in 2005. De resultaten van sommigen onder hen – en dan vooral van de grotere – zijn duidelijk verbeterd terwijl een tiental ondernemingen er nog niet in geslaagd zijn hun rendabiliteit te herstellen.

Ontwikkeling van de boekhoudkundige resultaten

(in miljoenen euro)

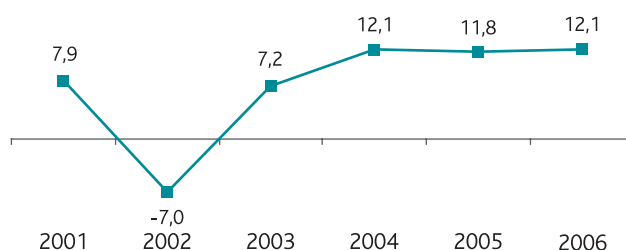

5.3. Eigen vermogen en rendabiliteit

Boekhoudkundig eigen vermogen: eigen kapitaal, verminderd met de immateriële vaste activa en het niet-gestorte deel van het kapitaal.

Eigen vermogen tegen marktwaarde: boekhoudkundig eigen vermogen, vermeerderd met de latente meerwaarden na aftrek van de uitgestelde belasting (34% van de latente meerwaarden, behalve voor de effecten met variabele opbrengst waarvan de meerwaarden vrijgesteld zijn). De latente meerwaarden (uitsplitsing en ontwikkeling) worden in detail besproken in het hoofdstuk "Beleggingen en financiële opbrengsten" van dit document.

Rendabiliteit van het eigen vermogen (marktwaarde, in %)

Ontwikkeling van het eigen vermogen (in miljoenen euro)

Einde boekjaar (alle ondernemingen)	1998	2000	2002	2004	2005	2006
Boekwaarde	8.792	8.336	7.399	9.156	9.551	10.196
Marktwaarde	20.519	15.158	8.772	16.077	20.503	20.405
Marktwaarde (Basis: 1998 = 100)	100%	74%	43%	78%	100%	99%
Eigen vermogen marktwaarde / Vereiste marge	594%	370%	184%	273%	332%	291%

Het eigen vermogen tegen marktwaarde haalt in 2005 opnieuw het niveau van 1998 dankzij het herstel van de resultaten en de in 2003 doorgevoerde herkapitalisaties maar dalen opnieuw onder deze beginwaarde in 2006, door de enorme terugloop van de latente meerwaarden op obligaties en andere vastrentende effecten.

Tussen 2003 en 2005 is de stijging van de marktwaarde van het eigen vermogen voor een groot deel te danken aan de toename van de latente meerwaarden. Die stegen van 3,4 miljard euro eind 2002 tot bijna 13,8 miljard euro eind 2005 en daalden opnieuw tot 11,4 miljard euro eind 2006. Deze daling is te verklaren door de combinatie van twee tegengestelde bewegingen. Enerzijds zijn de latente meerwaarden op aandelen gevoelig gestegen, terwijl anderzijds de latente meerwaarden op obligaties fors gedaald zijn door de lichte stijging van de rentevoeten en door het feit dat effecten die uitgegeven werden in een periode van lage rente geleidelijk hun vervaldag bereiken.

Het eigen vermogen volgens marktwaarde bereikt min of meer opnieuw het peil van 1998, maar intussen liggen ook de prudentiële margevereisten een stuk hoger. In 1998 bedroeg dat eigen vermogen zes maal de vereiste solvabiliteitsmarge, terwijl het er in 2005 zelfs geen drievoud meer van vertegenwoordigde, tegenover 3,3 maal dat bedrag eind 2005. Dit herinnert ons eraan dat er elk jaar een aanzienlijk deel van de sectorale winsten vastgelegd blijft in de ondernemingen om te voldoen aan de toenemende reglementaire behoeften aan solvabiliteitskapitaal.

Het rendement op eigen vermogen (RoE) wordt gedefinieerd als de verhouding tussen het te bestemmen resultaat en de gemiddelde waarde van het eigen vermogen tegen marktwaarde. Deze ratio bedroeg in 1998 16% en stortte ineen tot -7% in 2002 door de beurscrash, maar herstelde zich gevoelig vanaf 2003 en bedroeg 12,1% in 2006.

Het RoE kan ook worden berekend op basis van de "netto vermogensvariatie" van de houders van het eigen vermogen, herleid tot de oorspronkelijke inbreng. Deze "netto vermogensvariatie" stemt overeen met de variatie van de marktwaarde van het eigen vermogen, vermeerderd met de uitgekeerde resultaten en verminderd met het eventueel ingebrachte kapitaal.

De bovenstaande grafiek illustreert de grotere variabiliteit van de resultaten die aldus berekend werd. Terwijl het boekhoudkundig resultaat in 2001 positief was, sloot de "netto vermogensvariatie" datzelfde boekjaar af met een verlies van 10%. In 2002 noteerden de twee rendabiliteitscijfers een verlies, beperkt tot 7% op boekhoudkundige basis en bijna 30% op basis van de "netto vermogensvariatie". Van 2003 tot 2005 ligt de boekhoudkundige winst beduidend lager dan de winst voortvloeiend uit de "netto vermogensvariatie".

De drastische terugloop van deze rendabiliteitsratio in 2006 in vergelijking met 2005 is te verklaren door de daling van latente meerwaarden op obligaties.

Die ratio, die de verzekeringsondernemingen zouden kunnen voorleggen als ze de IFRS 4-norm toepassen, moet natuurlijk met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden aangezien hier het "boekhoudkundige mismatchprobleem" rijst: de variaties van de latente meer- en minderwaarden op activa zitten erin vevat, maar niet het equivalent ervan op passiva, waaronder de technische voorzieningen, die nog altijd gewaardeerd worden op basis van hun historische waarde of op basis van de afgeschreven kostprijs. Anderzijds zou die ratio bijzonder leerrijk moeten zijn wanneer de passiva en de activa gewaardeerd worden op basis van hun "juiste waarde" (marktwaarde of marktconforme waarde), zoals voorzien door het Solvency II-project en normaal gezien de toekomstige IFRS-standaard "verzekeringsovereenkomst".

De ondernemingen die over een ALM-beheer (Asset Liability Management) beschikken dat zorgt voor een adequate verbinding tussen activa en passiva, zouden de variabiliteit van die ratio moeten doen dalen. Deze variabiliteit zou dan alleen maar een weergave mogen zijn van de economische mismatches die op hun beurt weergeven in welke mate de ondernemingen aan risico's blootstaan en niet langer een boekhoudkundige mismatch zoals dit momenteel het geval is.

5.4. Financial Dependency Ratio en aan de technische voorzieningen toegerekende opbrengsten

FDR (Financial Dependency Ratio): verhouding, voor een verzekeringsproduct of een groep verzekeringsproducten, tussen het technische resultaat vóór beleggingsopbrengsten en de ermee verbonden gemiddelde technische voorzieningen. Deze ratio bepaalt het minimumrendement dat de technische voorzieningen moeten halen om het financiële evenwicht te bereiken.

De FDR biedt het voordeel dat ze zonder onderscheid kan worden toegepast op de verzekeringsproducten niet-leven en leven, en een relevante vergelijking mogelijk maakt tussen de resultaten van producten met een snelle schade-regeling (short tail) en die van producten met een trage schaderegeling (long tail).

De FDR kan ook worden vergeleken met het aan de technische voorzieningen toegerekende rendement. Een toegerekend rendement dat hoger is dan de overeenkomstige FDR brengt een positief technisch-financieel saldo voort, terwijl een FDR die hoger is dan het toegerekende rendement een tekort oplevert.

In tak 23, waar de technische lasten mee evolueren met de waarde van de beleggingsfondsen, geeft de FDR een eerste beeld van de gemiddelde prestatie van de belegde fondsen.

5.4.1. Ontwikkeling van de FDR

Voor alle verrichtingen niet-leven samen is de FDR opnieuw negatief en komt uit op -1,3% van de premies, tegenover +0,4% in 2005.

De positieve technische saldi (vóór beleggingsopbrengsten) voor het merendeel van de BOAR-takken verklaren het negatieve cijfer van de FDR en duiden op het behoud van een gezond tarifieringsbeleid, waardoor de verrichtingen rendabel blijven zonder afhankelijk te zijn van de omvang van de financiële opbrengsten.

Zoals uit onderstaande tabel blijkt, verschilt die situatie van product tot product: de producten "brand" en "voertuig-casco", met een vrij snel regelingstempo, noteren sinds 2002 een negatieve FDR, terwijl voor de producten AO, algemene BA of BA-motorrijtuigen, met een veeleer traag afwikkelingstempo, een positieve FDR waargenomen wordt.

Bij de tarifiering wordt dus duidelijk rekening gehouden met de verwachte financiële inbreng, vooral voor de zogenaamde "long tail-takken". Toch noteert in 2006 geen enkele tak nog een FDR van 4% of meer, wat een duidelijke verbetering is in vergelijking met 2005 voor de takken AO, Ziekte en algemene BA.

In leven wordt het technisch-financiële evenwicht bereikt dankzij een minimumrendement van 3,4% in tak 21 individueel, tegenover 3,8 in 2005 en van 4,3% in tak 21 groep, zowel in 2005 als in 2006. Net als in de voorgaande jaren blijkt de situatie zorgwekkender te zijn voor de groepsverzekeringsverrichtingen dan voor die in leven individueel.

In tak 23 vertaalt de FDR de gemiddelde financiële resultaten, die voor alle verrichtingen samen op 5,8% blijven steken in 2006 tegenover 11% in 2005.

Voor alle verrichtingen buiten tak 23 samen bedraagt de FDR 3,3% in 2006 tegenover 3,4% in 2005.

6. Solvabiliteit

Solvabiliteitsmarges

a) **Samengestelde marge** : vermogen van de verzekeringsonderneming, vrij van elke voorzienbare verplichting.

- ▶ De samenstelling van die marge stoelt op een lijst van in aanmerking te nemen elementen, die reglementair vastgesteld is.
- ▶ Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het expliciete deel van de marge (eigen vermogen, achtergestelde leningen, niet-technische reserves, suppletiebijdragen voor onderlinge maatschappijen, ...) en het impliciete deel (geraamde toekomstige winst in leven, niet-afgeschreven acquisitiekosten in de voorzieningen leven, latente meerwaarden, ...).
- ▶ De elementen uit het expliciete gedeelte worden automatisch in aanmerking genomen, die van het impliciete gedeelte op verzoek van de onderneming en met goedkeuring van de CBFA.
- ▶ Een gedeelte van de gevormde marge dient voor de dekking van de activiteiten niet-leven en een ander gedeelte voor de dekking van de activiteiten leven.

b) **Vereiste marges** : bedragen van de samengestelde marge waarover de verzekeringsonderneming met betrekking tot haar activiteiten moet beschikken voor elk van de groepen niet-leven en leven.

- ▶ Die bedragen zijn berekend op basis van :
 - de premies en de schadegevallen in de niet-levensverzekering ;
 - de voorzieningen voor definitieve renten in de arbeidsongevallen ;
 - de technische voorzieningen en het risicokapitaal in de levensverzekering ;
 - het risico dat de onderneming loopt wegens het aanwenden van afgeleide producten.

c) **Dekkingsratio** : verhouding tussen de samengestelde marge en vereiste marge.

d) **CBFA-correctie** : verrichting waarbij de toegelaten latente meerwaarden uit de beschikbare marge gehaald worden en vervangen worden door het verschil tussen de huidige waarde van de beleggingen en hun boekwaarde (netto latente meerwaarden of netto latente minderwaarden).

- ▶ Deze verrichting heeft tot doel de solvabiliteitsmarge die de verzekeringsondernemingen samenstellen, op een eenvormige wijze te beoordelen, los van de vaststelling door de onderneming van een eventuele "duurzame" minderwaarde op beleggingen, met het boeken van een waardevermindering als gevolg.

d) **Weerstandstest** : verrichting waarbij de gecorrigeerde solvabiliteitsmarge verminderd wordt met een bepaald percentage van de huidige waarde van een beleggingscategorie en vervolgens vergeleken wordt met de vereiste marge.

- ▶ Op die manier gaat men na of de marge van de onderneming volstaat voor het opvangen van waardeverminderingen van activa, vastgelegd op 25% voor aandelen, 15% voor onroerende goederen, 5% voor obligaties, en ten slotte van een cumulatieve waardevermindering van 5% voor gewaarborgde schuldvorderingen op herverzekering, 5% van nog uit te geven premies, 25% van terug te vorderen technische kosten en 50% voor andere vorderingen.

6.1. Solvabiliteitsmarges niet-leven

De vereiste marge voor de verrichtingen "niet-leven" stijgt in 2006 met 4,8%, tot 1.811 miljoen euro. De prudentiële eisen stijgen dus beduidend meer dan de groei van het totale premie-inkomen voor niet-leven, die in 2006 uitkomt op 3,8%.

De geleidelijke inwerkingtreding van de bepalingen van de Solvency I-oefening verklaart dat groeiverschil. Ingevolge

het koninklijk besluit van 26 mei 2004 tot omzetting van de richtlijn Solvency I worden de premie-inkomsten en schadegevallen voor de verrichtingen inzake algemene BA of transport (takken 11, 12 en 13), kunstmatig verhoogd, met 10% in 2005, 20% in 2006 en geleidelijk met 10% per jaar tot 50% in 2009.

Het volume van de samengestelde marge neemt met 3,0% toe, tegenover 2,7% in 2005.

Deze iets minder forse toename van de samengestelde marge in vergelijking met de vereiste marge brengt een verslechtering van de reglementaire dekkingsratio met zich

mee met 5 procentpunt in vergelijking met 2005, na de verbetering met 21 punt in vergelijking met 2004.

Eind 2006 noteren de ondernemingen zo een dekkingsratio van 329%, het op één na hoogste cijfer waargenomen tijdens de jaren 2000, na het in 2005 genoteerde peil van 334%.

In vergelijking met 2002 vertoont de dekkingsratio een stijgende trend, ondanks de in 2006 waargenomen lichte achteruitgang. Het expliciete deel, uitgedrukt in procent van de samen te stellen marge steeg immers met bijna 25 punt en het impliciete deel, op dezelfde manier uitgedrukt, met ongeveer 20 punt. De vier laatste jaren is de algemene dekkingsgraad dus gestegen met bijna 45 punt en was eind 2006 bijna 3,3 keer zo groot als de vereiste marge.

Solvabiliteitsmarge niet-leven (in miljoenen euro)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samengestelde marge	4.779	4.763	5.476	5.625	5.776	5.952
Vereiste marge	1.554	1.665	1.773	1.797	1.728	1.811

6.2. Solvabiliteitsmarges leven

De samen te stellen marge voor de verrichtingen "leven" vertoont in 2006, ondanks de daling van het incasso, een stijging met meer dan 11% tegenover 17% in 2005. De aanhoudende groei van de vereiste marges in levensverzekering wordt verklaard door het feit dat die worden berekend op basis van de technische voorzieningen en niet van het incasso en dat de voorzieningen zijn blijven stijgen ondanks de achteruitgang van het incasso in 2006.

De samengestelde marge noteert een groei van 1,1 miljard euro, namelijk van 11,1 miljard euro in 2005 tot 12,2 miljard in 2006, wat neerkomt op een stijging van 10%.

De stijging van de beschikbare marge is in 2006 ongeveer even groot als die van de samen te stellen marge. De dekkingsgraad wordt teruggebracht tot 229%, tegenover 232% in 2004, dit is een achteruitgang met 3 procentpunt.

Dat is het gevolg van 3 punt meer voor het expliciete gedeelte en 6 punten minder voor het impliciete gedeelte.

Zoals voor niet-leven kan de stijging van het expliciete gedeelte worden verklaard door de positieve boekhoudresultaten van 2006, die het eind 2005 overgedragen verlies weggewerkt hebben en op de balans van eind 2006 gezorgd hebben voor een positief overgedragen resultaat van 700 miljoen euro.

De daling van de latente meerwaarden heeft dan weer een ongunstige invloed op de ontwikkeling van de bedragen voor het impliciete gedeelte van de beschikbare marge.

De dekkingsgraad van de marges "leven" kent een dalende trend. Gedurende de vijf geobserveerde jaren, vertoont het expliciete deel een daling van bijna 30 procentpunt. Deze daling is ook waarneembaar voor wat betreft de algemene dekkingsgraad.

Eind 2006 vertegenwoordigt het expliciete gedeelte van de beschikbare marge 55% en het impliciete gedeelte 45%. De daling van het volume latente meerwaarden verklaart in grote mate de daling van het relatieve aandeel van het impliciete deel van de marge. In 2005 werd een tegen-gestelde beweging vastgesteld: de latente meerwaarden stegen aanzienlijk in vergelijking met 2004, het relatieve aandeel van het impliciete deel met 5 procentpunt en het

expliciete deel vertegenwoordigde toen slechts 53% van het totaal van de samengestelde marge.

Dat het impliciete gedeelte van de marge voor "leven" groter is dan voor "niet-leven", komt vooral doordat de ondernemingen er niet alleen latente meerwaarden in mogen opnemen, maar ook een deel van de niet-afgeschreven acquisitiekosten (zillmering) en een percentage van de geraamde toekomstige winst

Solvabiliteitsmarge leven (in miljoenen euro)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samengestelde marge	7.228	7.328	7.625	9.173	11.099	12.195
Vereiste marge	2.797	3.093	3.542	4.105	4.792	5.332

6.3. Weerstandstests

Door de marktwaarde van de aandelen fictief met 25% te verminderen, verslechtert de solvabiliteitsratio "gecorrigeerde beschikbare marge / vereiste marge" met 127 procentpunt, van 370% tot 243%.

Een waardevermindering met 15% van de beleggingen in onroerende goederen, hypothecaire leningen en leasing-rechten zou dan weer een veel minder uitgesproken gemiddelde verslechtering van de solvabiliteitsratio's meebrengen, aangezien ze beperkt zou blijven tot 20 procentpunt.

Met een vermindering met 5% van de marktwaarde van de obligaties en deposito's bij kredietinstellingen zou de gecorrigeerde solvabiliteitsratio bijna 86 procentpunt lager liggen en uitkomen op 284% van het niveau van de vereiste marge. Het overgrote aandeel van de obligaties verklaart de

omvang van deze daling, die de gevoeligheid van de sector voor rentevoetschommelingen en de complexiteit van het actief/passiefbeheer van de verzekeraars aantoont.

Onafhankelijk van de gehanteerde weerstandstest gaat de gecorrigeerde beschikbare marge na toepassing van de test licht achteruit tussen 2001 en 2002, soms tot onder de 200% van de vereiste marge, waarna ze vanaf 2003 duidelijk verbetert.

De weerstandstests tonen aan dat de solvabiliteit van de sector goed weerstand biedt aan de waardeverminderingen zoals bepaald in de CBFA-mededelingen D.231 en D.239. Ingeval de twee zwaarste scenario's zich samen voordoen (een daling met 25% van de marktwaarde van de aandelen en met 5% van de obligaties), zou de dekkingsratio met 213 procentpunt krimpen en uitkomen op 157%, tegenover 217% volgens dezelfde berekening eind 2005.

7. Ontwikkeling van de belangrijkste resultaten

7.1. Levensverzekering

De daling van het premie-inkomen voor individuele levensverzekeringen, en dan in het bijzonder van de producten "universal life" en "unit linked", verklaart de verhoging in 2006 van de ratio's voor kosten en commissielonen, na een aantal jaren van daling.

De financiële opbrengsten blijven steken op 5,4% van de technische voorzieningen, tegenover 6,6% in 2005.

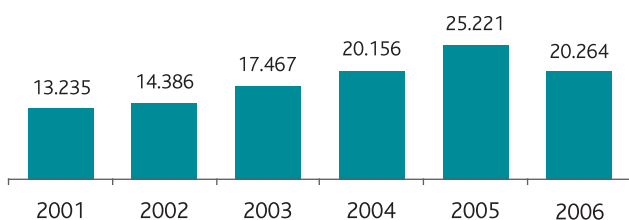
Ondanks de ongunstige evolutie van zowel de kostenratio's als de financiële opbrengsten, stijgt het bruto technisch-financiële saldo met 0,7 punt en bedraagt 5% van de

premies in 2006.

Met een saldo van de afgestane herverzekering van 0,3% van de premies bedraagt het netto technisch-financiële saldo 4,7% in 2006, tegenover 4,6% in 2005. De dotaties aan winstdeling (WD) vertegenwoordigen 0,6% van de voorzieningen in 2006, tegenover 0,4% in 2005. De progressieve daling van de gemiddelde gewaarborgde rentevoet op de portefeuille, gekoppeld aan het succes van de afgezonderde fondsen met gewaarborgde rentevoet verklaart de stijging van de winstdeelnemingen in 2005 en 2006 in vergelijking met de jaren daarvoor.

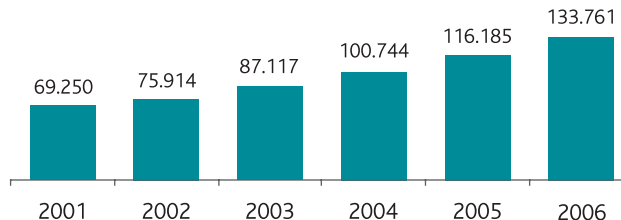
Leven (totaal van de verrichtingen)

Premies (in miljoenen euro)

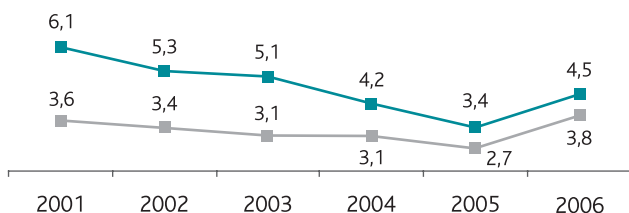

Leven (totaal van de verrichtingen)

Gemiddelde technische voorzieningen (in miljoenen euro)

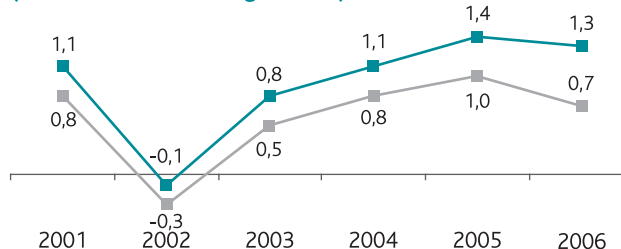
Commissielonen en algemene kosten (in % van de verdiende premies)

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

Netto technisch-financiële saldi vóór en na winstdeelname

(in % van de voorzieningen leven)

■ Vóór
■ Na

7.1.1. Leven individueel met gewaarborgde rentevoet (tak 21)

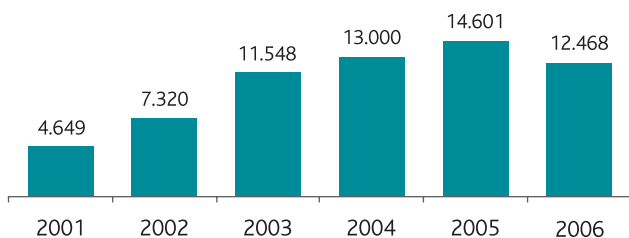
De daling van de inkomsten in 2006 door toedoen van de belasting van 1,1% verklaart de forse stijging van kostenratio's. De stijging van de commissieloonpercentages wordt verklaard door de intentie van meerdere bedrijven om de verkoop van hun individuele levensverzekeringsproducten nieuw leven in te blazen. Globaal bedragen deze levensverzekeringsproducten 9,1% van de premies in 2006, tegenover 6,8% in 2005.

Na drie jaren van continue stijging, dalen de financiële opbrengsten van 5,4% van de technische voorzieningen in 2005 tot 5,1% in 2006, een cijfer dat lager ligt dan in 2001.

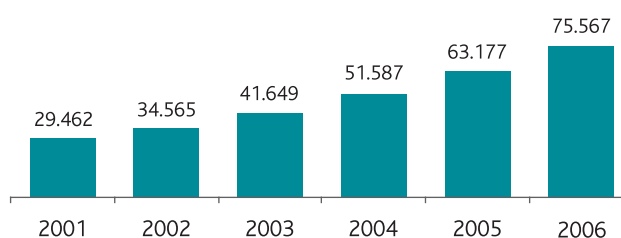
Ondanks de stijging van de intrestvoeten en de commissieloonpercentages en de daling van de financiële opbrengsten, evolueert het bruto technisch-financieel saldo positief, althans in procent van de premies, namelijk 5,1% in 2006, tegenover 4,4% in 2005.

Uitgedrukt in procent van de voorzieningen bedraagt het technisch-financieel saldo 1,7% voor WD en 0,9% na WD. Tussen 2003 en 2006 stijgt het winstdeelningspercentage dan ook van 0,3% tot 0,8% van de gemiddelde technische voorzieningen. Deze bijna verdrievoudiging wordt verklaard door het succes van de "afgezonderde fondsen", waar contractuele WD bovenop het gegarandeerde rendement komen.

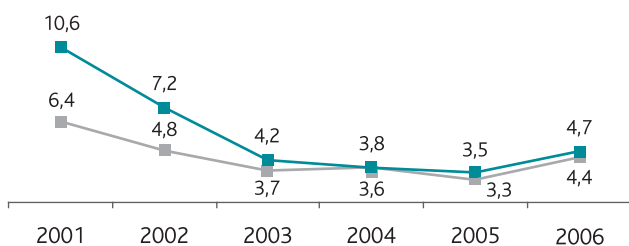
Premies (in miljoenen euro)

Gemiddelde technische voorzieningen (in miljoenen euro)

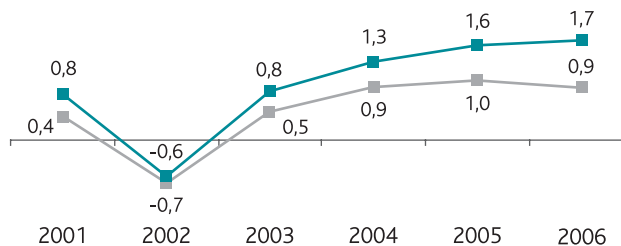

Commissielonen en algemene kosten (in % van de verdiende premies)

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

Bruto technisch-financiële saldi vóór en na winstdeelname (in % van voorzieningen leven)

■ Vóór
■ Na

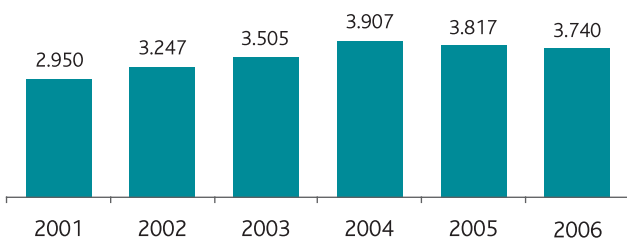
7.1.2. Leven Groep met gewaarborgde rentevoet (tak 21)

Net als voor de verrichtingen "individuele levensverzekering" stijgen de kosten- en commissieloonratio's in 2006 in vergelijking met 2005, namelijk van 8,7% tot 9,1% van de premies voor deze verrichtingen.

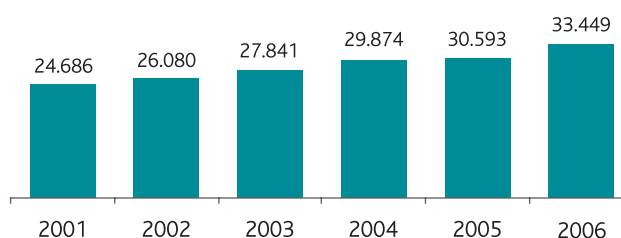
De financiële opbrengsten kennen een lichte terugval in vergelijking met vorig jaar en dalen van 5,8% tot 5,7% van de technische voorzieningen.

Als resultaat van deze ongunstige combinatie bedraagt het bruto technisch-financiële saldo 8,4% van de premies eind 2006, tegenover 8,8% in 2005. Deze terugval heeft echter geen invloed op het gehele bedrag van de dotaties aan winstdeelnemingen, die zowel in 2005 als 2006 0,5% van de voorzieningen vertegenwoordigen.

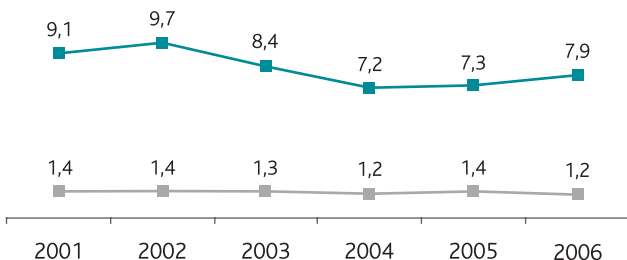
Premies
(in miljoenen euro)

Gemiddelde technische voorzieningen
(in miljoenen euro)

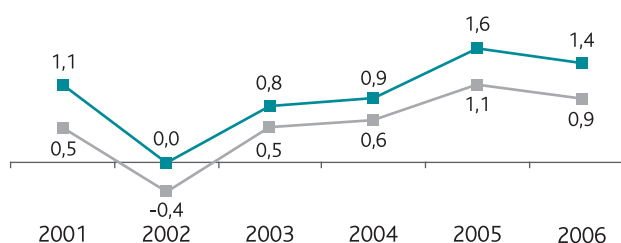

Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

Bruto technisch-financiële saldi vóór en na winstdeelname
(in % van voorzieningen leven)

■ Vóór
■ Na

7.2. Niet-leven verzekeringen

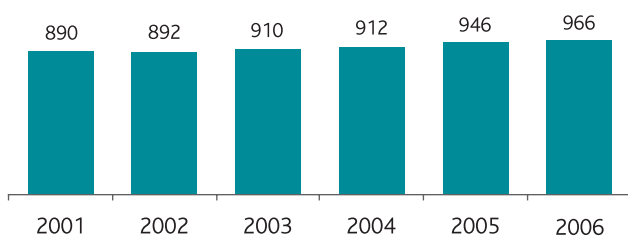
7.2.1. Arbeidsongevallen (Wet van 1971): daling kosten en opbrengsten

In tegenstelling tot 2005 wordt het boekjaar 2006 gekenmerkt door een daling van de schadekosten en andere technische kosten, waardoor het technische tekort een gevoelige daling noteert. Het technische tekort daalt immer van 29% van de premies in 2005 tot 23,2% in 2006, dit is een verbetering met 6 procentpunt.

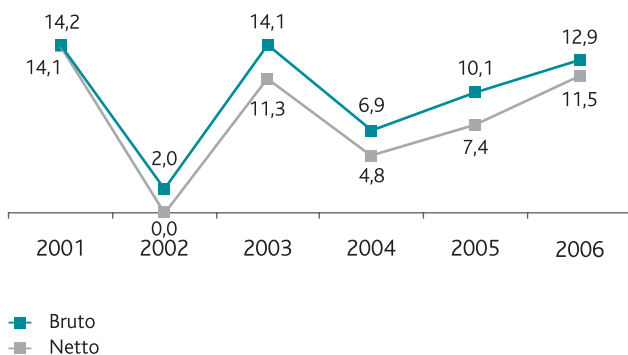
De financiële opbrengsten nemen fors af, tot 36,1% van de in 2006 verdiende premies, dit is 3 procentpunt minder dan in 2005.

Algemeen trekt het bruto technisch-financieel saldo zijn verbetering door en eindigt op 12,9% van de premies in 2006, dit is 2,8 punt beter dan in 2005. De kostprijs van de

Verdiende premies (in miljoenen euro)

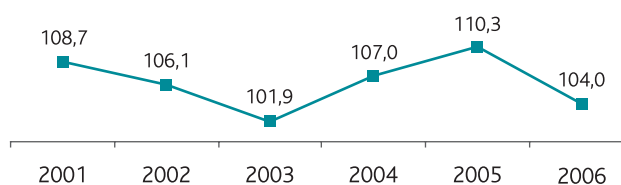
Technisch financiële saldi (in % van de verdiende premies)

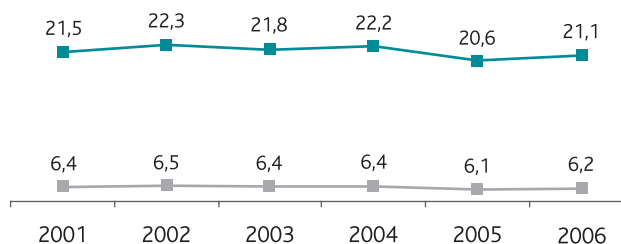
afgestane herverzekering is bijna met de helft gedaald, van 2,7% van de premies in 2005 tot 1,4% in 2006.

Het slotresultaat van deze verrichtingen in 2006 bedraagt 11,5% van de premies, tegenover 7,4% in 2005; dit komt neer op 110 miljoen euro.

Schadegevallen en technische lasten (in % van de verdiende premies)

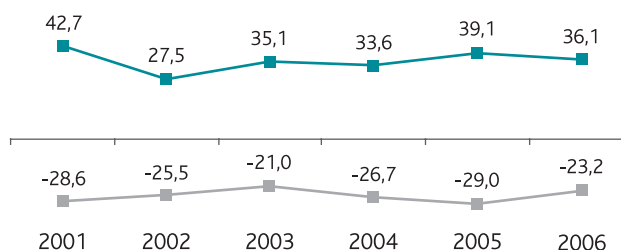

Commissielonen en algemene kosten (in % van de verdiende premies)

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

Technisch financiële resultaten (in % van de verdiende premies)

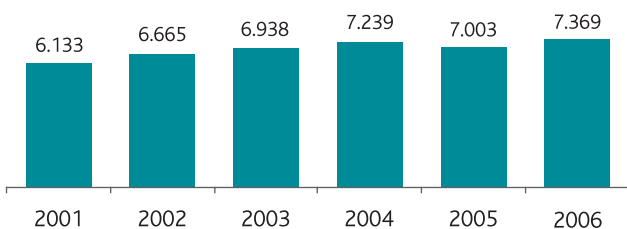

■ Netto financiële opbrengsten
■ Technisch resultaat

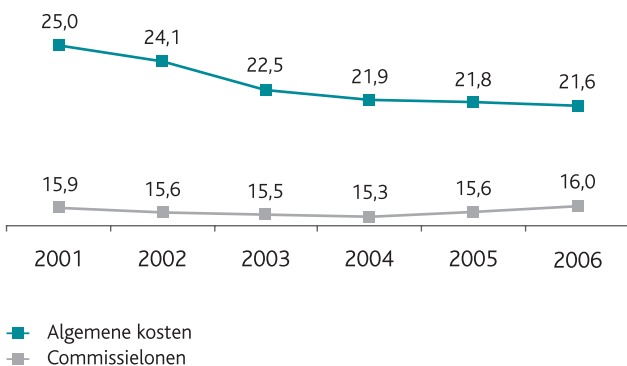
7.2.2. BOAR: goede resultaten bevestigd

In 2006 bedragen de premie-inkomsten voor BOAR (Brand, ongevallen en algemene risico's) 7,4 miljard euro, tegenover 7 miljard in 2005. De goede technische resultaten voor alle BOAR-takken worden in 2006 bevestigd. Het technisch saldo blijft positief en stijgt van 2% van de in 2005 verdiende premies naar 3,1% in 2006. De financiële opbrengsten noteren een status-quo in vergelijking met 2005, waardoor de sector een technisch-financieel saldo met afgestane herverzekering noteert dat neerkomt op 14,8% van de verdiende premies tegenover 13,1% in 2005.

Verdiende premies (in miljoenen euro)

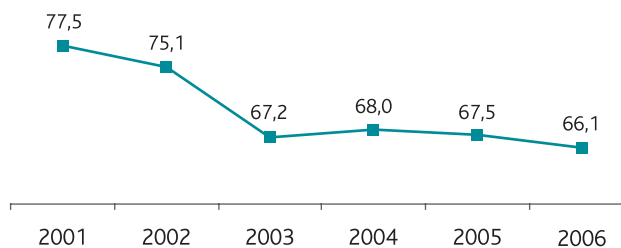

Commissielonen en algemene kosten (in % van de verdiende premies)

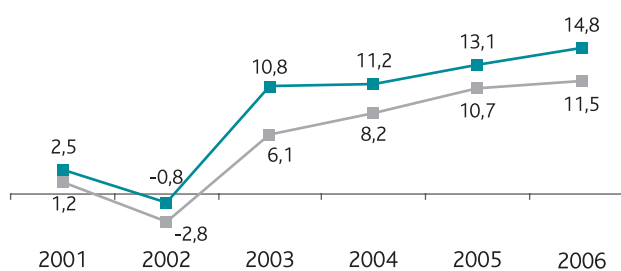

Nadat ze een aantal jaren na elkaar gedaald waren, is de nettolast van de afgestane herverzekering een stuk zwaarder geworden, van 2,4% van de premies in 2005 tot 3,5% in 2006. Ondanks deze kostenstijging, gaat het netto technisch-financieel saldo erop vooruit van 10,7% van de premies in 2005 tot 11,5% in 2006; dit komt neer op ongeveer 850 miljoen euro.

Schadegevallen en technische lasten (in % van de verdiende premies)

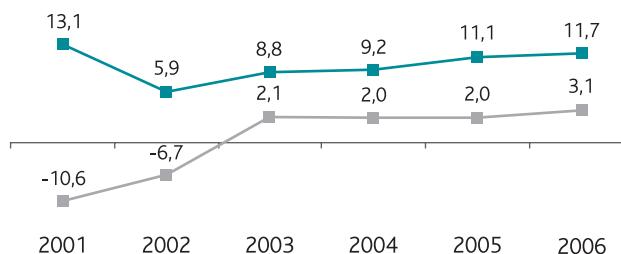

Technisch-financiële saldi (in % van de verdiende premies)

■ Bruto
■ Netto

Technisch financiële resultaten (in % van de verdiende premies)

■ Netto financiële opbrengsten
■ Technisch resultaat

8. Analyse van de belangrijkste BOAR-takken

8.1. Ongevallen (buiten arbeidsongevallen): verschuiving incasso

In 2006 stijgt het incasso van de tak ongevallen (buiten arbeidsongevallen) opnieuw met 1,1% tot 368,1 miljoen euro.

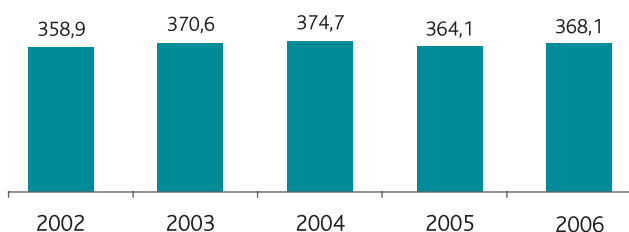
Voor de individuele ongevallenverzekering nam het incasso in de periode 2002 – 2005 jaarlijks af. In 2006 wordt er een toename van 9,4% genoteerd. De evolutie van dit incasso is de laatste jaren echter sterk verschillend van onderneming tot onderneming.

Met een toename van 3,6% in 2006 en 13,9% in de

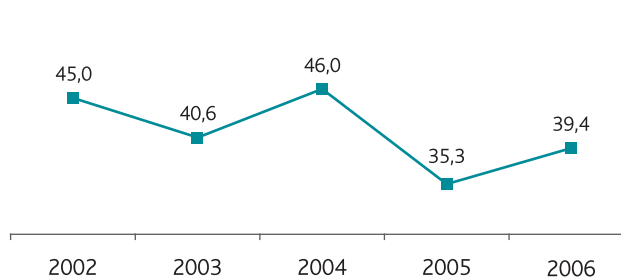
periode 2002 - 2006 groeit het incasso van de verkeersindividuele ongevallenverzekering, beter gekend als bestuurdersdekking, de laatste jaren sneller dan dat van de totale tak ongevallen. Vooral de dekkingen op basis van het gemeen recht winnen aan populariteit.

Het incasso van de collectieve ongevallenverzekering neemt in 2006 af met 3,6%, als gevolg van een reeks overheidsmaatregelen in verband met de arbeidsongevallenverzekering (o.a. verhoging van het loonplafond). Hierdoor is een gedeelte van het incasso van de collectieve ongevallenverzekering verschoven naar de arbeidsongevallenverzekering.

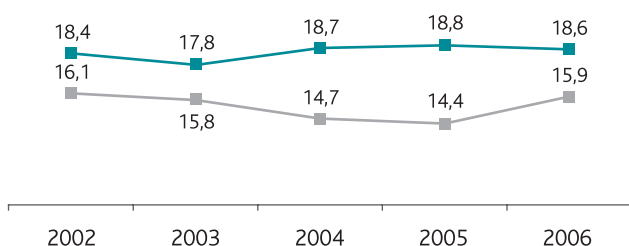
Premies en bijkomende kosten (in miljoenen euro)

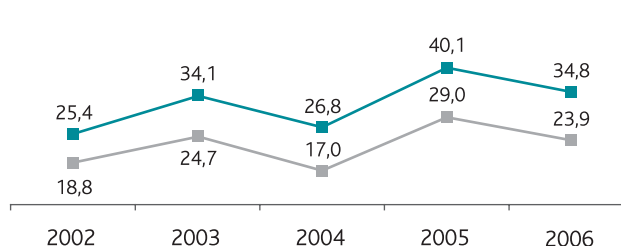
Schadelast in functie van de verdiende premies (in %)

Bedrijfsratio's in functie van de verdiende premies

Saldi in functie van de verdiende premies (in %)

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

■ Bruto technisch-financieel saldo
■ Technisch saldo

Product	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in%)	
		2005	2006
Algemene individuele	23,6	14,4	34,3
Verkeersindividuele	17,7	48,0	57,2
Collectieve	47,3	46,7	28,1
Andere	11,4	38,3	28,2

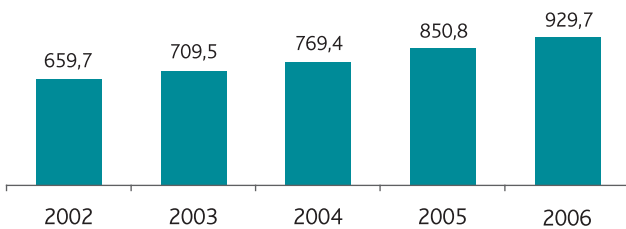
8.2. Ziekte: lichtpunt na vier verliesjaren

Over de vijf laatste jaren nam het incasso voor de tak ziekte met 40,9% toe, waarvan 9,3% in 2006. Deze toename vloeit voor een groot gedeelte voort uit het succes van zowel de individuele als collectieve hospitalisatieverzekering, waarvoor het incasso in 2006 respectievelijk stijgt met 15% en 9,1%.

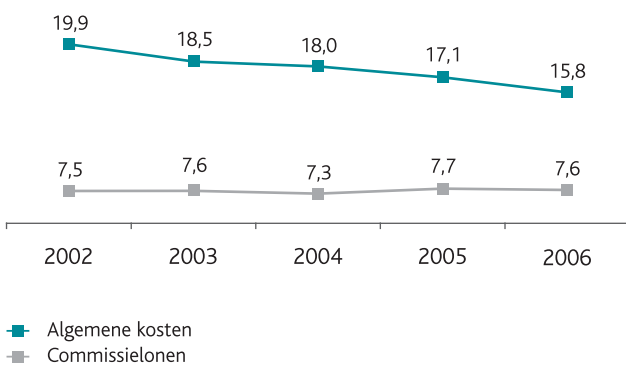
Na vier verlieslatende jaren volstaan de beleggingsopbrengsten in 2006 om de tak in evenwicht te brengen.

Voor het eerste sinds 2002 wordt er voor de individuele hospitalisatieverzekering opnieuw een voorzichtig positief

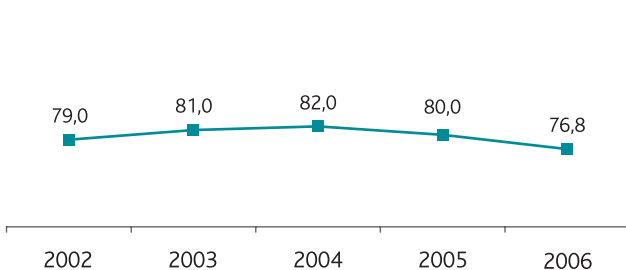
Premies en bijkomende kosten (in miljoenen euro)

Bedrijfsratio's in functie van de verdiende premies (in %)

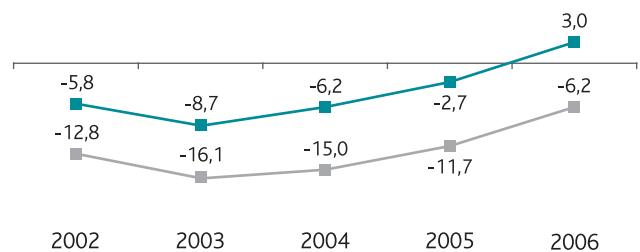
Schadelast in functie van de verdiende premies (in %)

resultaat genoteerd. Het tekort voor de collectieve hospitalisatieverzekering neemt in 2006 verder af en bedraagt 6,6% van de verdiende premies.

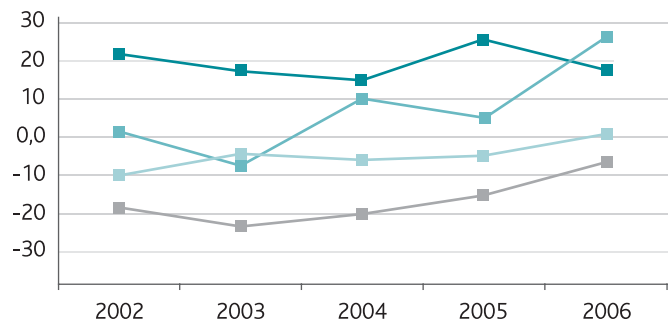
De wet van 20 juli 2007 bepaalt nieuwe voorwaarden voor de aanpassing van de premies en de uitkeringen van de ziektekostenverzekering. Aanpassen van de premies kan op grond van de index der consumptieprijzen of op basis van een alternatieve index gebaseerd op objectieve parameters en goedgekeurd door de CBFA. Daarnaast wordt de mogelijkheid ingericht om de premies en de verzekeringsvoorwaarden aan te passen, wanneer externe omstandigheden (bijv. wetwijzigingen, veranderingen in de sociale zekerheid, ...) daartoe nopen.

Saldi in functie van de verdiende premies (in %)

■ Bruto technisch-financieel saldo
■ Technisch saldo

Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)

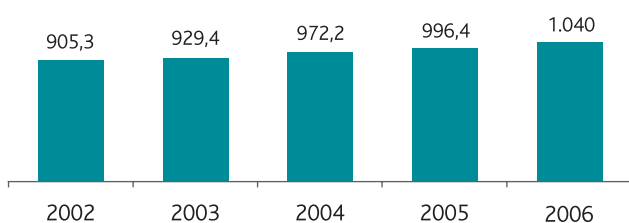
■ Gewaarborgd inkomen collectieve
■ Gewaarborgd inkomen individuele
■ Individuele hospitalisatieverzekering
■ Collectieve hospitalisatieverzekering

8.3. Voertuigcasco: incasso boven miljard euro

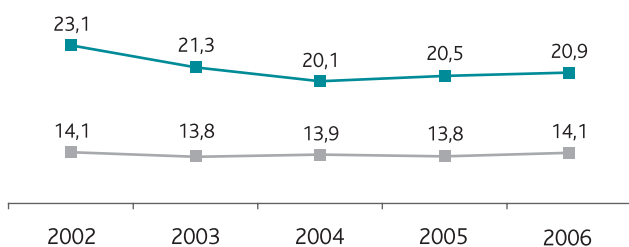
Het incasso voor de tak voertuigcasco vertoont een hobbelig parcours: slechts 2% in 2003 en 2005, maar zo'n 4,5% in 2004 en 2006. De toename van dit hangt deels samen met de evolutie van de inschrijvingen van nieuwe voertuigen.

Uit een steekproef van 64% van de markt volgt dat de gemiddelde premie casco toerisme en zaken in 2006 stijgt van 367 naar 372 euro. Een stijging met 1,2% die nauw samenhangt met de stijging van de nieuwwaarde van de wagens.

Premies en bijkomende kosten (in miljoenen euro)

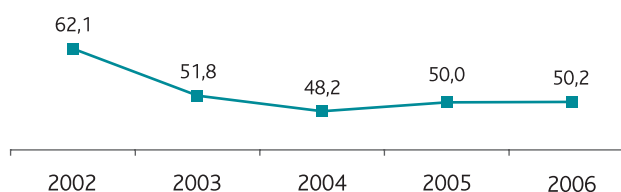
Bedrijfsratio's in functie van de verdiende premies (in %)

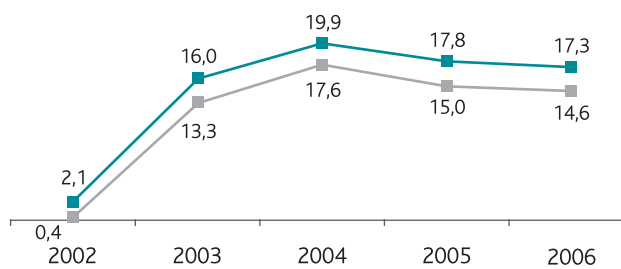
■ Algemene kosten
■ Commissielonen

De schadelast (zonder interne kosten) in functie van de verdiende premies die in het begin van de eenentwintigste eeuw meer dan 70% bedroeg is sinds 2003 teruggevallen op 50%. Die gunstige evolutie is te danken aan de verhoogde aandacht voor de verkeersveiligheid, enerzijds, en aan de forse afname van het aantal voertuigdiefstallen anderzijds. Voor toerisme en zaken registreerde de Federale Politie in 2002 nog 28.448 diefstallen (inclusief pogingen), terwijl dit aantal in 2006 daalde tot 16.854 gevallen. In 2002 bedroeg het aantal geregistreerde diefstallen uit voertuigen 97.923, terwijl dit aantal in 2005 daalde tot 78.090. In 2006 nam dit aantal echter terug toe tot 86.553.

Schadelast in functie van de verdiende premies (in %)

SalDI in functie van de verdiende premies (in %)

■ Bruto technisch-financieel saldo
■ Technisch saldo

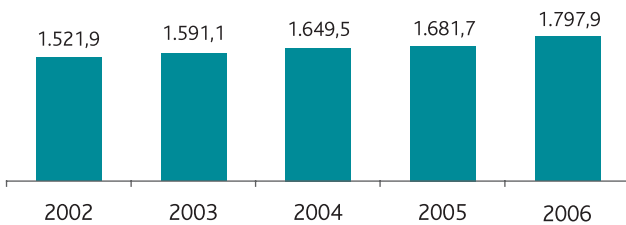
Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies voor 2006 (in%)		
		Materiële schade	Diefstal	Andere
Toerisme en zaken	82,6	0,1	55,2	23,4
Vervoer van zaken MTM ≤ 3,5 T	8,8	9,0	43,6	19,2
Vervoer van zaken MTM > 3,5 T	7,3	26,1	49,3	41,4

8.4. Brand en andere schade aan goederen: nu ook natuurrampen

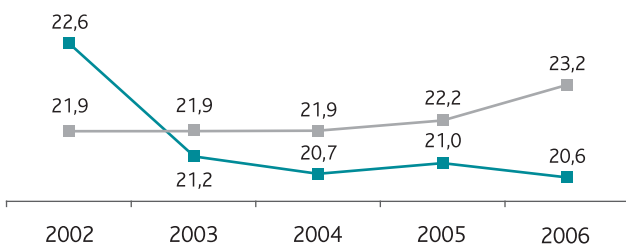
Het incasso voor de tak brand stijgt in 2006 met 6,9%, tegenover 2,0% in 2005. Voor de speciale risico's was dat slechts 1,4% in 2006. Voor de eenvoudige risico's wordt een toename van 8,4% genoteerd vooral te wijten aan de inwerkingtreding van de verplichte dekkinguitbreidingen voor natuurrampen, sinds 1 maart 2006. Voor de categorie woningen neemt het incasso in 2006 zelfs toe met 9,5%.

Uit het verslag van het tarifieringsbureau natuurrampen blijkt dat voor 98% van de woningen de premievoet voor de dekking natuurrampen niet meer dan 0,2 ‰, of 5 euro (excl. taks) voor 25.000 euro verzekerd kapitaal, bedraagt.

Premies en bijkomende kosten (in miljoenen euro)

Bedrijfsratio's in functie van de verdiende premies (in %)

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

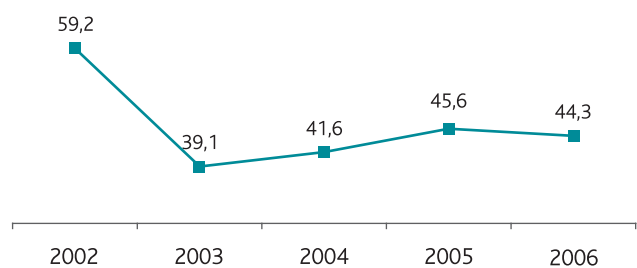
Op 31 december 2006 waren iets meer dan 30.000 eenvoudige risico's verzekerd aan de voorwaarden van het tarifieringsbureau tegen een premievoet van 0,9 ‰.

Het incasso voor de speciale risico's (zonder technische verzekeringen) neemt in 2006 opnieuw toe met 2,3%, tegenover een daling van 12,4% in 2005.

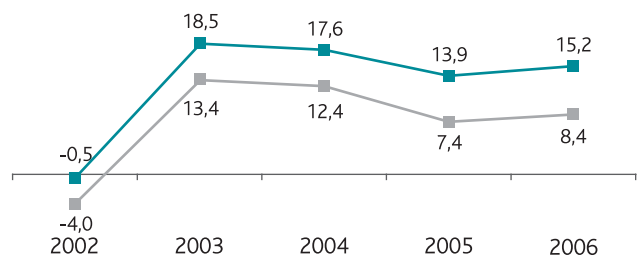
Als gevolg van de slechte resultaten eind jaren negentig en om tegemoet te komen aan de strengere voorwaarden van de herverzekeraars, pasten de verzekeringsondernemingen tariefverhogingen toe in de periode 2001 – 2002.

Het herstel van de rentabiliteit, in combinatie met het uitblijven van zware schadegevallen tijdens de laatste jaren, heeft de concurrentie opnieuw aanzienlijk aangewakkerd.

Schadelast in functie van de verdiende premies (in %)

Saldi in functie van de verdiende premies (in %)

■ Bruto technisch-financieel saldo
■ Technisch saldo

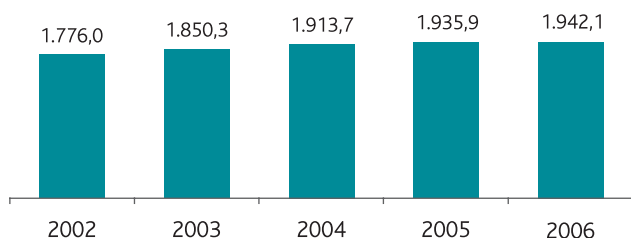
Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in%)	
		2005	2006
Eenvoudige risico's			
Woningen	59,3	11,7	13,3
Landbouwriscio's	2,6	-0,2	-2,2
Ondernemingen	11,9	4,4	8,5
Andere	5,6	25,4	10,2
Speciale risico's			
Alles, behalve technische verzekeringen	15,7	26,5	32,1
Technische verzekeringen	4,9	30,5	33,0

8.5. BA Motorrijtuigen: gemiddelde premie daalt

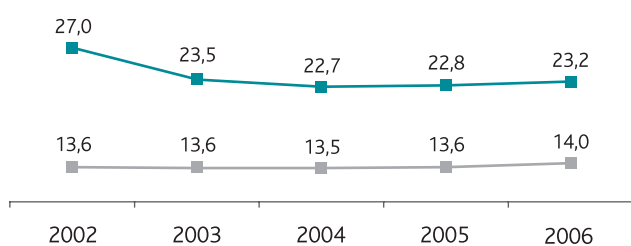
Het succes van formules die de premie na schadegeval ongewijzigd laten, verklaart de beperkte toename van het incasso voor de BA "toerisme en zaken" van 0,2% in 2006.

De door Assuralia uitgewerkte indicator, die de evolutie van de kostprijs van de schadegevallen in de BA motorrijtuigen weergeeft, stijgt in de periode 2002-2006 met 9,7%. Door de versterkte aandacht voor verkeersveiligheid daalt de schadefrequentie in 2002 en 2003 maar stijgt opnieuw in 2004 en 2005. De schadefrequentie in 2006 is vergelijkbaar met deze van 2004. Samen met de stijging van het incasso

Premies en bijkomende kosten (in miljoenen euro)

Bedrijfsratio's in functie van de verdiende premies (in %)

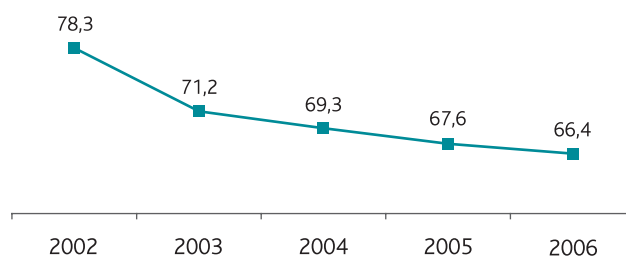
■ Algemene kosten
■ Commissielonen

leidt dit alles tot een daling van de relatieve schadelast (zonder interne kosten) in functie van de verdiende premies van 78,3% in 2002 naar 66,4% in 2006.

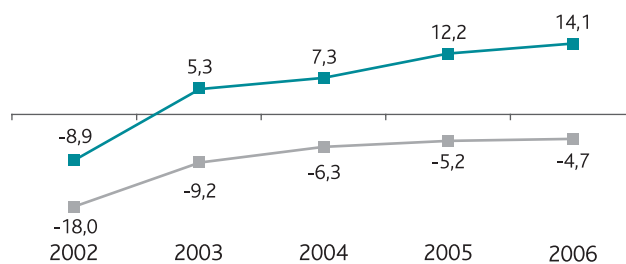
Voor de deelcategorie "vervoer van zaken MTM > 3,5T" bedraagt de schaderatio in 2006 echter 91%.

Mede door de gunstige evolutie van de rentabiliteit op de markt, bleef het aantal risico's, verzekerd door het tarifieringsbureau, in 2006 beperkt tot iets minder dan 10.000. Het grootste gedeelte van deze risico's betreft brokkenmakers die een aanzienlijke premie betalen.

Schadelast in functie van de verdiende premies (in %)

Saldi in functie van de verdiende premies (in %)

■ Bruto technisch-financieel saldo
■ Technisch saldo

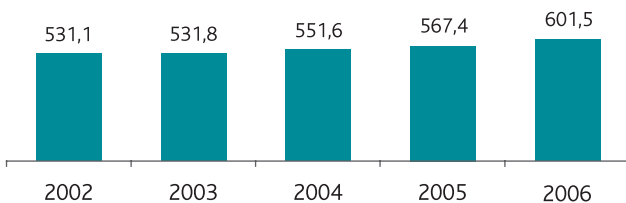
Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in%)	
		2005	2006
Toerisme en zaken	76,9	14,2	16,6
Tweewielers	3,6	11,2	27,8
Vervoer zaken MTM ≤ 3,5 T	9,5	7,5	9,8
Vervoer zaken MTM > 3,5 T	9,0	5,4	-3,9

8.6. Algemene BA: positieve resultaten

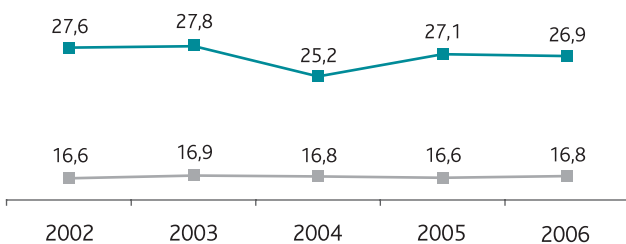
Het incasso van de tak algemene BA stijgt in 2006 met 6%, terwijl de toename over de vijf laatste jaren slechts 13,3% bedraagt. Voor de onderliggende producten is de evolutie in 2006 echter sterk verschillend. Het incasso's van de "BA exploitatie en na levering" en de "BA beroepen" stijgt in 2006 met respectievelijk 6,1% en 8,5%, terwijl het incasso voor de "BA publieke inrichtingen" slechts toeneemt met 1,2%.

Voor de "BA privé-leven" stijgt het incasso met zo'n 4%.

Premies en bijkomende kosten (in miljoenen euro)

Bedrijfsratio's in functie van de verdiende premies (in %)

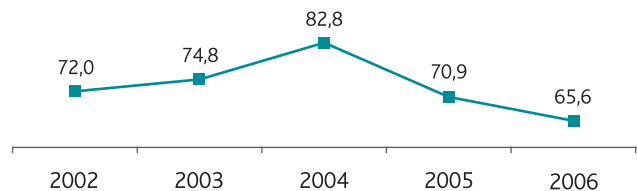

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

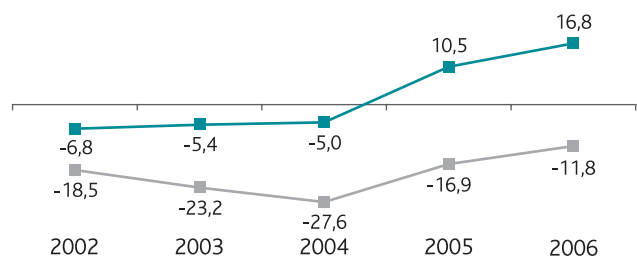
Het technisch saldo stijgt in 2006 boven zijn niveau van de vorige jaren uit tot 11,8%.

Voor de "BA privé leven" en de "BA exploitatie en na levering" nemen de voorzieningen in functie van de verdiende premies in 2006 minder toe dan in 2005. Daarnaast dalen in 2006 de uitkeringen in functie van de verdiende premies. Hierdoor stijgt het bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies en bedraagt respectievelijk 15,8% en 10,2%.

Schadelast in functie van de verdiende premies (in %)

Saldi in functie van de verdiende premies en combined ratio (in %)

■ Bruto technisch-financieel saldo
■ Technisch saldo

Product	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in%)	
		2005	2006
BA prive leven	23,6	7,0	15,8
BA exploitatie en na levering	48,5	5,0	10,2
BA beroepen	18,9	25,2	7,7
BA publieke inrichtingen	1,5	50,8	59,4
Andere BA	7,5	-38,6	86,2

8.7. Rechtsbijstand

Rechtsbijstand voertuigen deed het behoorlijk

Het incasso van de rechtsbijstand voertuigen stijgt in 2006 lichtjes met 2,5% en bedraagt 206,3 miljoen euro. Dit vloeit merendeels voort uit een stijging van de gemiddelde premie, welke zo'n 36 euro bedraagt in 2006.

Andere rechtsbijstand lijdt aanzienlijk tekort

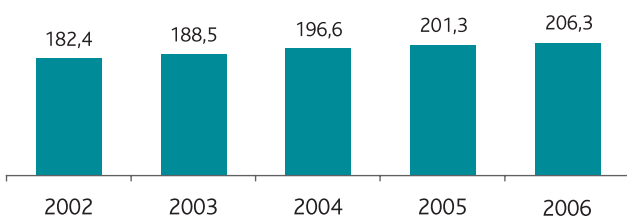
Het incasso van de rechtsbijstand andere dan voertuigen neemt in 2006 met 7,3% toe en bedraagt 91,9 miljoen

euro. Zo'n 75% van dit incasso heeft betrekking op de verzekering rechtsbijstand privé-leven. De andere 25% heeft betrekking op de rechtsbijstand van ondernemingen. Voor de rechtsbijstand privé-leven neemt het aantal contracten in 2006 met zo'n 1,7% toe en stijgt de gemiddelde premie met 6,1%. Voor de rechtsbijstand van ondernemingen neemt het aantal contracten toe met 3,1%, terwijl de gemiddelde premie quasi constant blijft.

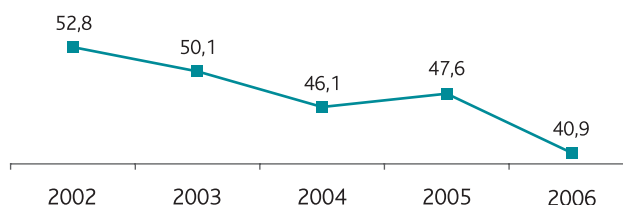
Na de positieve evolutie in de voorgaande jaren vertoont het bruto technisch-financieel saldo in 2006 opnieuw een aanzienlijk tekort, zijnde 14,7% van de verdiende premies.

Rechtsbijstand voertuigen

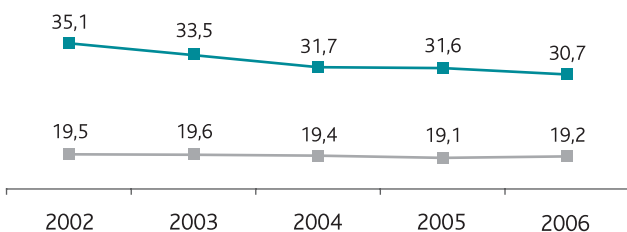
Premies en bijkomende kosten (in miljoenen euro)

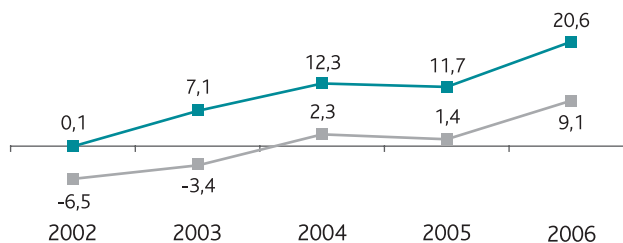
Schadelast in functie van de verdiende premies (in %)

Bedrijfsratio's in functie van de verdiende premies (in %)

Saldi in functie van de verdiende premies (in %)

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

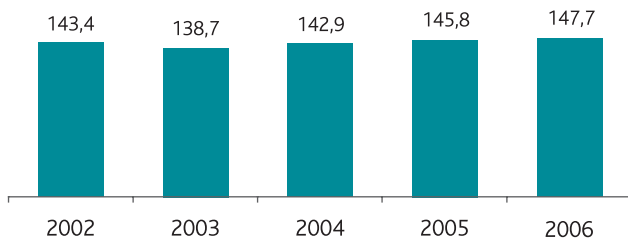
■ Bruto technisch-financieel saldo
■ Technisch saldo

8.8. Hulpverlening: groei stagneert

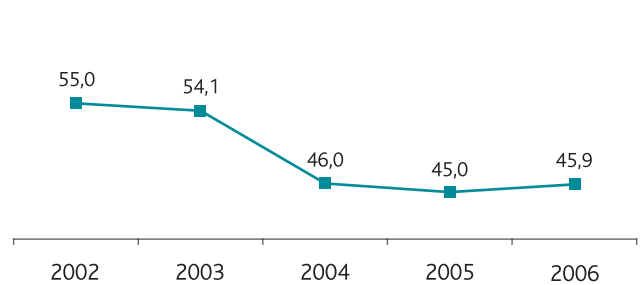
De terugval van het incasso van de tak hulpverlening in 2003 vloeit voort uit het niet meer in België rapporteren van internationale contracten van een onderneming op Europees niveau.

Vanaf 2003 neemt de groei van het incasso jaar na jaar af. In 2006 wordt er slechts een toename van 1,3% genoteerd en bedraagt het totale incasso 147,7 miljoen euro.

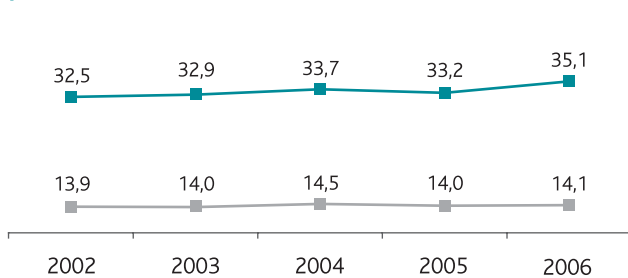
Premies en bijkomende kosten (in miljoenen euro)

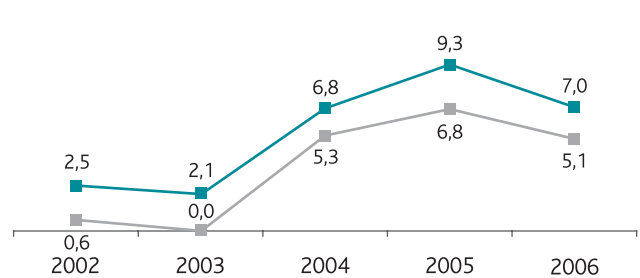
Schadelast in functie van de verdiende premies (in %)

Bedrijfsratio's in functie van de verdiende premies (in %)

Saldi in functie van de verdiende premies (in %)

■ Algemene kosten
■ Commissielonen

■ Bruto technisch-financieel saldo
■ Technisch saldo